

Iñcii Yéesu Ínohlukoh San ca jom kilaakda Wo'eencii lëgís Këyítfiida

Këyítfii fii San ee apotaa' Yéesu Kiristaa yëri bínfa. Ya wo' an béeb iñcii ya bín gada, ya hotca na hasci, ya kelohca ban na nofci. Ya wo' an Helaa Kooh wëri sorukki bi ya mínnda ki'ínoh iñciima béebca. Ya amsee hen bayussa Patmos, dëk waa giyaa wíil ee hanoh kúlkaa Aasíi aasaa'-nohda ndaga daa ya yéegalohee Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesuda. Iñaama tah ya bínnda këyít, ya wosohhaca ga jaangu ciyitnakanak ga gohaa Aasíi kidaasba ga ngëmaa ndaga lak waama ba hatalsee ga kipesba hen. Ya wo''aba ki'am ngëmaagaba bi yëgís, ee ba am yaakaa' ndaga Yéesu wo' an: 'Baa lebiroh bi mey ga na ndamaa, ya hayyi ki'on ya ñam ga towutaa kedikkaa onohi kipeskaa leehoo taa', ee ka en ga dëraa Koohda. Ee diimanaa Yéesu hayis, ya dúbí' yibóní'.

Laakin enaama cilëekí'-solu ga Këyítfii fii:

- Wii debda wëri en an: enaamacii cibóní'cii cii nguuruk ga ëldúna, ee kerceencii hay ki'enu ga mesiklaat bi ga sah bíinoo kumuunba lagu ga.

- Wukanakwii wëri en an: Yéesu yëri en Ha'mudii ee ya hay kibúuk buwaa san kitaabuk Koohda, ya dúbí' béeb enaamacii cibóní'cii ci-ima.

- Wukaahaywii wërí en an: Kooh faandin buwii gëm garífa neehal, wëñaa ga ßaa kumuunba lansee ndaga kigëm garífa.

Kooh teeß Sañ an ya hay kitúki'i' èldúna, ya tuukdis wiliis wi'as, ya músal buwaa kelohi'tífa, ya jaf Seytaani na malaakacaagari ga bu-baam, lëehíraa ya na Ha'mudii ba hay, ba dëk na bééß buwaa kelohi'tífa.

Këyítfii Ínohlukoh tíidoh anee:

- 1 - Sañ këñdohha, ya yéegalohha an ya súrga Kiristaanii (1: 1-20)
- 2 - Këyítcaa Sañ bín teerucaa ciyitnakanakcaa (2: 1-3: 22)
- 3 - Kijaamukkaa ga asamaanda (4: 1-11)
- 4 - Kubaalkaa; Këyítfaa na capcaa ciyitnakanakcaada (5: 1-6: 17)
- 5 - Jaamukaa ga fikíi bañ-buraada (7: 1-17)
- 6 - Mbiibcaa ciyitnakanakcaa típpa (8: 1-11: 19)
- 7 - Goñ-jësíkaa na rabcaa ßanakbaa (12: 1-13: 18)
- 8 - Atti'aa Kooh atti' buwiífa; buwaa laasufa (14: 1-15: 8)
- 9 - Kaascaa tum aylukaa Kooh (16: 1-21)
- 10 - Buwaa sagoh na Kooh hay kibúuku (17: 1-20: 10)
- 11 - Atti'aa méeñjohda (20: 11-15)
- 12 - Asamaan wi'as; kakay fi'as; Yéerúsaleem wi'as (21: 1-22: 5)
- 13 - Kiristaanii yii hayis (22: 6-21)

Dalaarii Këyítfii

¹ Këyítfii fii wo' ga loo iñcii Kooh e' Yéesu Kiristaa kiteeß súrgacaagari, en ðanaa, ba ínoh

iñcaa joman kilaak ga iñaa maañanndii. Fodaama, Yéesu Kiristaa wossa malaakaagari ga súrgaci Saŋ, ya ínohlukohhi'ca.

² Saŋ wo' an béeb iñcii ya béestí'da, ya hotca hen, ennda iñaa Kooh wo' na kayohfii Yéesu Kiristaa seedi'da.

³ Yewinin múu' baa jagan, na buwaa súkúrukan wo'eencii ciima meyoh ga Kooh ee ba am iñcum bídu ga Këyítfiida. En ki'ena, wahtii abu ca jom kilaakohda, deeyin.

Saŋ këñ' mbooloo kerceencaa ciyitnakanakcaa

⁴ Mi Saŋ, mi yëri bínndúu këyítfii fii, d'ú buwii ga jaangucii ciyitnakanakcii ga gohii Aasíida: Kooh yii en, yii enee ee ya yah kihayda barkeelattúu, ya onndúu jam, ya na helcaagari ciyitnakanakcaa tuuk ga fíkii baŋ-buuraagarida,

⁵ na Yéesu Kiristaa, seerii yiwóori'yii def kimílís ga buwaa kaaninda; yii en buurii buu'cii ëldúnada. Kiristaaniima waarinnduu, ee ya bégísinnduu ga baakaa'ciigaruu, kooroh ga ñífaagari aamu fodii sarahda.

⁶ Ya tummbaruu bíbuu' na bisarahoh doonaa d'u súrga'uk Kooh, Paamudiigari! Ndam na dooli aawat gari bi taa'. Aameen.

⁷ Malakatti! Ya yii hay ga d'uuy yaayeelcii, ee béeb buwii hayyi kihot na hasba, bi ga buwaa maageeri núbda. Béeb heetcii ga ëldúnada hay kikodukohu. Ehee, yahda kilaak den! Aameen.

⁸ Ha'mudii en Koohda wo' an:

«Mi en Alfaa, mi en Omegaa*,
mi yëri en, mi yëri enee, ee mi yah kihay,

* **1:8** 1: 8 Alfaa na Omegaa wëri en ocii def na wii méeñjoh ga bín Gerekda.

mi yërí mín ga tóoh.»

⁹ Mi Sañ, mbokiigarúu, mi bokin narúu kiday coonu, mi bokin narúu Nguurii Kooh, na kiguu'guuluk ga ki'ennduu wíinoo na Yéesu. Mi toolsee na dooli, mi bayussa Patmos, dëkaa giiyaa wíilda, ndaga dii mi yéegalohi Wo'eenii Kooh, mi seedi'i Yéesu Kiristaada.

¹⁰ Laakka bes, hídoh ga besaa Ha'mudii jaamukohsida, Helii yisela'í'yii sorukkaroo. Mi kelohha ga fenoоро koonaa kaa ríi' didóolí' en fan mbiib wiyaa.

¹¹ Koonaa w'o''aroo an:

- Iñcii fu hotda bídaaca ga këyít, fu wosohca ga jaangucii ciyitnakanakcii, cii en ga teerucii ciida: teeraa Efees, waa Ismíi', waa Pergaam, waa Tíyaatíi', waa Sardes, waa Fílaadelfíi na waa Lawodísée.

¹² Mi heelukka kimalak baa w'o' narooda. Daama, mi hotta tofaa'-lampu-wúrúus ciyitnakanak.

¹³ Mi hotta ban iñaa man na bo'†, tuukin ga leelo lampu-wúrúuscaa ciyitnakanakcaa. Ya ekuk sabadoo' síp, waa yoosukin bi ga kotcaa, ya pëkirukin liib wúrúus ga kenohkaa.

¹⁴ Hafaagari na fenfaagari yaanaawin der en fan perkaal. Hascaagari caa bac en fan kiwiikaa jaalohin.

¹⁵ Kotcaagari man na përemaa útu ga kiwii bi waa melic. Koonakaagari kaa ríi' en fan yëngëlaa dúuscaa ga giiyaa.

† **1:13** 1: 13 Ga kiGerek wo'u «iñaa man na kowu bo'»: wëri en teekaa eru Yéesuda «*Kowukii bii», malkat Dañeel 7: 13; 10: 16.

¹⁶ Ya abin ga yahaagari ñaabaa tu'ol tiyitnatanak, ee laakka kalabfaa mey ga kúuwkaa, bakcaa kanakcaa kaañin. Fíkíifaagari faa melic en fan noh njaloo'

¹⁷ Daa mi hoteeri, mi keennda kakay ga kotcaagari, mi mannda na baa kaanin. Waa ennda da, ya tíkka yahaagari ñaabaa ga dookkoo, wo''aroo an:

- Kaa niik dara! Mi yërí en yii, iñaa en tóoh, dewoh gari ee tóoh méeñjoh garída.

¹⁸ Mi yërí en yii en na kipesda. Mi kaaneera, mi mílsin ee mi yah kipes bi taa'. Mi yërí bay kucëwíikii mín kilan na kilégís kikaankii, ka na dekataa buwaa kaanin daakohuda.

¹⁹ Kon iñcii fu hotda, bídaaca ga këyít. Fu bín iñcii en na kilaakda na caa tikan ga, yah kilaakda.

²⁰ Tu'oltii tiyitnatanaktii fu hot ga yah-ñaabiigooda na tofaa'-lampucii ciyitnakanakcii fu hotda, mi hayyaa kiteeb iñii ca waa' kiwo'da: tu'oltii tiyitnatanaktii teewoh malaakacaa jaangucaa ciyitnakanakcaa; tofaa'-lampucii ciyitnakanakcii teewoh jaangucaa ciyitnakanakcaa.

Këyítcaa wosuhu ga jaangucaa ciyitnakanakcaada

2

(2: 1-3: 22)

1. *Këyítfii wosuhu bu-jaangaa ga teeraa Efeesda*

¹ Baa yaama wo'issaroo an:

- Bídaa wo'eencii cii, fu wosohca ga malaakaa* watuki bu-jaangaa ga teeraa Efeesda. Wo'aari an inii yii meyoh ga kúuw baa am ga yahci ñaam olcaa ciyitnakanakcaa ee ya tiin ga leeloo tofaa'-lampu-wúrúuscaa ciyitnakanakcaada.

² Ya wo' an: «Mi hotin lëgëyum garaa na coonucii fu dayi gada, na dii fu took kiguu'guulukda. Mi inohin an fu wo''ii dara ga bo' yibóní'. Buwii tiku hafba bi'apotaa', ee ba enndii apotaa'da, fu malaksukohinba dijófi' bi fu inohin an ba bikaakoh-saboh.

³ Mi inohin an fu tookin kiguu'guuluk: teeki-igoo calalinndaa kiday coonufaa en béeb ee fu mosoo kisoof fenoo ga.

⁴ Wayee nak mi hayyaa kiña' ga enaama yiinoo: yéri en an fu keeñukissiiroo fodaa daa fu keeñukeeroo kudewaada.

⁵ Kon níindísuka ga daa fu dëegískohda, fu súpít kipesfu, fu boyukis kitum fodaa daa fu tumee kudewaada. Binaa fu san kisúpít kipesfunaa, mi hay kihay garaa, mi bewoh lampu-wúrúusiigaraa ga dekatii wa tofohuda.

⁶ Wayee fu neblohinndoo ga inii yii: fodiigoo, fu sagohin na incaa buwaa Nikolaa† tumida.»

⁷ Béeb baa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa inccii Helii yisela'í'yii wo', ëewdoh ga jaan-guciida. Béeb baa fu lebiroh bi fu mey ga coonucii na ndamaa, mi hayyaa ki'on fu ñam

* **2:1 2:** 1 Malaaka wo'eeniiwii ban waa' kiwo' «baa wosu hen»

† **2:6 2:** 6 Buwaa Nikolaa enee mbooloomaa bay teekaamada. Ba jégírohee inaa ngem tookéeri. Ken inohoo inaa wëñda gaba. Malkat ban gúris 15.

ga towutaa kedikkaa onohi kipes, en ga dëraa Koohda.

2. *Këyítfii wosohu bu-jaangaa ga teeraa Ismí'ða*

⁸ Baa yaama wo'issaroo an:

- Bídaa wo'eencii cii, fu wosohca ga malaakaa watuki bu-jaangaa ga teeraa Ismí'ða. Wo'aari an íñii yii meyoh kúuw baa yaama enee, lak dara sakussiida ee yah ki'en binaa tóoh leehaa. Ya kaaneera ee ya mílsin.

⁹ Ya wo' an: «Mi hotin íñii fu dayda na dii fu laakooda. En ki'ena, fu yëri en ha'-alal kayoh-kayohda. Mi ínohin ban íñcii cibóní'cii buwii wo'i garaada. Buwii wo'iraacada, ba bay teekaa yaawúu', ee ba enndii yaawúu': jaangu-yaawúuraagaba íña mbooloo Seytaani.

¹⁰ Kaa niik dara ga coonucii fu yah kidayda. Malka, hay kilaak garúu baa Seytaani ek kasu, kinat ngëmaagari. Fodaama, dú hay kiday coonu bi en bes cidaan'kaah. Leenaa abaa ga ngëmiigaraa bi ga kikaan. En danaa, mi hayyaa ki'on kipeskaa leehoo taa'da, ka en neehalaa-garaa.»

¹¹ Béeb baa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa íñcii Helii yisela'í'yii wo', éewdoh ga jaanguciida. Baa fu lebiroh bi fu mey ga coonucii na ndamaa, fu ínohanndii coonucaa kikaankaa kukanakkaa.

3. *Këyítfii wosohu bu-jaangaa ga teeraa Pergaamda*

¹² Baa wo'issaroo an:

- Bídaa wo'eencii cii, fu wosohca ga malaakaa watuki bu-jaangaa ga teeraa Pergaamda.

Wo'aari an iñii yii meyoh kúuw baa yaama bay kalabfaa bakcaa kanakcaa kaañinda.

¹³ Ya wo' an: «Mi ínohin dum fu dëkda. Seytaani yíp nguuriigari da, wayee tahhii bi fu líssa ki'am ga teekiigoo. Ee ga kúllúu дума, dum Seytaani dëkohda, Antípas, yii wo'ee ga fikíi béeb an ya yuurooda, ya apohsee da, wayee tahhii bi fu sooffa fenoo ga ngëmii fu laak garooda.

¹⁴ Wayee nak laakin iñcaa mi yahhaa kiñaroh: fu laakin дума buwaa taabuk jëgírohaa Balam. Balam jëgíree Balak daa ya kooran bi ya dúk bu-Isarayeel, ya ekba ga kiñam koynohkaa sara-hohu ga koofcaa, na ki'aas kifaanuk na baa en béeb.

¹⁵ Ee ban, fu laakin дума buwaa taabuk iñcii buwaa Nikolaa jëgírohida.

¹⁶ Kon súpítáa kipeskiigaraa; fu tummbi-ikanaa, mi hay kihay garaa diima-diima, mi heñoh na buwaama na kalabfi meyoh ga kúuwkiigooda.»

¹⁷ Kon béeb baa fu laakin nof kikelohaa, sükúrukáa iñcii Helii yisela'í'yii wo', ëewdoh ga jaanguciida. Baa fu lebiroh bi fu mey ga coonucii na ndamaa, mi hayyaa ki'on ñamahaa wo'u maan, ee wa d'aakukinda. Mi onndaa ban atoh wiyaanaaw waa bíduunun ga d'ookgaa teek wi'as waa ken ínohoo, enndii don baa eruwadanaa.

4. *Këyítfii wosohu bu-jaangaa ga teeraa Tíyaatí'da*

¹⁸ Baa yaama wo'issaroo an:

- Bídaa wo'eencii cii, fu wosohca ga malaakaa watuki bu-jaangaa ga teeraa Tíyaatí'ɗa. Wo'aari an iñii yii meyoh kúuw Kowukii Kooh, kii hasciigari baci en fan kiwiikaa jaalohindɗa ee kotcaa melici en fan përemaa útu ga kiwii. Ya wo' an:

¹⁹ «Mi hotin lëgëyum garaa na kiwaarohki-igaraa, ngëmiigaraa, kitook kidímalohkii en garaada na kiguu'guulukkiigaraa. Mi hotin ban an iñii fu tumi diima ga yijófi'ɗa yëri wëñ yaa kudewaa.

²⁰ Wayee nak, laakin enaama yíinoo yaa mi ñarohhaa: Yëri en an fu íisin Yesabeel, betifum tík hafci sëldíiga-Koohɗa, yum dúki súrgacumgooda, ya jëgí'ba an ba aawat ki-faanuk na baa en béeb, ba ñami koynohkaa sarahohu ga koofcaa.

²¹ Mi oninndi iñaa maañ doonaa ya mín kisúpít kipeskiigari, wayee ya sagin ki'ís ki-bonkum ya tumɗa.

²² Kon nak, mi hayyi kifaan ga fayaan na mesiklaat ciyaak. Ee buwii faanuki narɗa, binaa ba íissii iñaamanaa mi hayɓa kitík coonu ciméeski'.

²³ Mi hay ki'ap towutiigari. En ɗanaa béeb jaangucii hay ki'ínohu an mi yëri en bii ínohin iñaa ɗaakuk ga keeñ ɓo', na iñaa ya halaatɗa ban. Ee baa en béeb garúu, mi hayyi kifay iñaa ya tumɗa.

²⁴ Dú, buwii ɓiinoo bok ga jaangii Tíyaatí'ɗa, dú bii dú taabukkii iñum yibóni'yum yuma jëgírohu ee dú heellii ki'ínoh iñcum ɓa teek “cihóotí'cum Seytaanɗa”, mi yahhiirúu kikoo'

enaama yibítí' yiliis.

²⁵ Wayee yégísat rek ga iñum d'ú amda, bi ga daa mi haysan.

²⁶ Béeb baa fu lebiroh bi fu mey ga coonucii na ndam ee fu d'ek ga kitum iñcii mi nakohd'anaa, mi hayyaa ki'on dooli ga d'ook heet'cii béebca.

²⁷ Fu hayca kiníi' na ngot pewiñ, fu pookisohca fodii dii kataa-ban pooksid'a.

²⁸ Ee fodii dii mi laas ga paammboo kimín kitum iñaa en tóohda, mi hayyaa ki'on ban olaa meyi na kím cuutda.»

²⁹ Béeb baa fu laakin nof kikelohaa, súkúruk'aa iñcii Helii yisela'í'yii wo', eewdoh ga jaanguciida.

3

5. *Këyít'fii wosohu bu-jaangaa ga teeraa Sardesda*

¹ Baa yaama wo'issaroo an:

- Bídaa iñii yii, fu wosohwa ga malaakaa watuki bu-jaangaa ga teeraa Sardesda. Wo'aari an iñii yii meyoh ga kúuw baa bay helcaa Kooh ciyitnakanakcaa na olcaa ciyitnakanakcaada. Ya wo' an: «Mi hotin lëgëyumgaraa, buwii hotoh'haa baa en na kipes wayee fu kaanin.

² Yúuduka, fu mórí' iñii tes garaa ee en ga waas kikaanda bi wa kaanoo. En ki'ena, mi malaksukohin an tumeenciigaraa tesohin kimat ga fíkíi Koohyiigoo.

³ Kon, níindísukaa wo'eencii Kooh fu yéegalsee ee fu keloh ca wo'seeraada, fu taabukca, fu súpít kipeskiigaraa. Binaa fu

yúudukkiinaa, mi hay kihay, mi bettaa fodii lok, ee fu ínohanndii wahtaa mi yah kihayda.

⁴ En ki'ena, laakin duma ga teerum Sardes bibo', baa líibfussii kúlticumgaba, ba hay ki-taam naroo, ba tiidi, ba ekuk kúltí ciyaanaaw ndaga iñaama joommbiiba.

⁵ Fodaama, baa lebirohan bi mey ga coonucii na ndam, hay ki'ekuk kúltí ciyaanaaw. Ee mi nísannndii múk teekaagari ga kèyítfaa buwaa laak kipeskaa lehooda. Mi hay kiwo' ga fíkíi Paammboo na ga fíkíi malaakacaagari an ba buuroo.»

⁶ Baa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa íñii Helii Kooh wo' ewdoh ga jaanguciida.

6. Kèyítfii wosohu bu-jaangaa ga teeraa Fílaadelfíida

⁷ Baa yaama wo'issaroo an:

- Bídaa íñii yii, fu wosohwa ga malaakaa watuki bu-jaangaa ga teeraa Fílaadelfíida. Wo'aari an íñii yii meyoh kúuw bii yisela'í'yii ee ya en kayoh-kayohda, yii bay kucèwíikii buu' Dèwítfa. Ya lègísaa, ken mínoo kilan ee ya lagaa, ken mínoo kilégís.

⁸ Ya wo' an: «Mi hotin lègèyumgaraa, mi ínohin an fu laakoo dooli, ee moona fu taabukin wo'eeniigoo ee fu taasukkiiroo. Kon mi lègísdinndaa hal ga fíkíifu ee ken mínoowa kilan.

⁹ Íñii yii yèrí mi yah kitum mbooloomuma en wu-Seytaaniida. Ba tík hafba biyaawúu' ee ba enndii yaawúu'; ba bikaakoh-saboh. Mi hayba

kigítín, ɓa hay, ɓa yí' ga fikiífu, ɓa took an mi waarinndaa.

¹⁰ Waa mi nakoh kiguu'guuluk ee fu taabuk iñaama, mi ɓan, mi hayyaa kisom ga jamaanaa coonucaa hayanda. Coonucama yah kidal ëldúna tóoh, kimalaksukoh ɓuwii.

¹¹ Mi hay kihay diima-diima. Abaa bi yëgís ga iñii fu laakɗa, en ɗanaa ken te'oo neehaliigaraa fu laakan gaɗa.

¹² Béeb ɓaa fu lebiroh bi fu mey ga coonucii na ndamaa, mi hayyaa kiyíp fodii jíp-túuy ga ɗuuy Kaanfaa Koohyiigoo, ee fu meyoo da múk. Mi hay kibín teekii Koohyiigoo ga ɗookfu. Mi bín ɓan ga ɗookfu teekaa teeraa Koohyiigoo, Yéerúsaleem yaa yi'asyaa yah kiyosukoh ga asamaan, meyoh ga Koohyiigooda. Mi hay kibín ɓan ga ɗookfu teekiigoo wi'aswii.»

¹³ Baa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñii Helii Kooh wo' ëewdoh ga jaanguciida.

7. Këyítfii wosohu ɓu-jaangaa ga teeraa Lawodíséeda

¹⁴ Baa yaama wo'issaroo an:

- Bídaa iñii yii, fu wosohwa ga malaakaa watuki ɓu-jaangaa ga teeraa Lawodíséeda, wo'aari an iñii yii meyoh kúuw ɓaa yaama wo'u Aameen, ee yëri en seedii yiwóorí'yii, yukayohyii, yii béeb iñcii Kooh sak koo' yahciɗa.

¹⁵ Ya wo' an: «Mi hotin lëgëyumgaraa, mi ínohin an fu soossii, fu tamohhii. Fu soosee wala fu tamoh sahaa, ɓo' mín kiwo'.

¹⁶ Wayee waa fu eem ga ki'íloh, fu soossii, fu tamohhii, mi hayyaa kibíris.

17 Fu yii ndamuk an: “Mi laakin alal, mi hoomdín, mi soolukissii dara”. Fu ínohoo an fu torohin, fu calin kiyërëm, fu nduul, fu búumí' ee fu tesda buucuuce?

18 Kèrí tah, mi dígallaa kihay garoo, kilom wúrúuscaa tíwuunun ga kiwii bi setin, en danaa fu hóomí'. Lomaa ban kúltí ciyaanaaw, caa fu ekukan doonaa fu úul faan-buucuucfiigaraa apohin kacida. Fu lom ban kedik, kaa fu tuman ga hasciigaraa en danaa fu mín kihot.

19 Mi nak, béeb buwii mi waarinda, mi ñariba hen, mi koriba. Kon kaantukohaa ga, fu súpít kipesfu.

20 Súkúruka! Mi yeema mi tuukka ga halii, mi yii fëekí'. Baa keloh koonakiigoo, lëgís haliinaa, mi hay ki'aas kaanci, mi bok kiñam nari ee ya bok kiñam naroo ban.

21 Béeb baa fu lebiroh bi fu mey ga coonucii na ndamaa, mi hayyaa ki'on fu yuŋ ga yahaaroo ga baŋ-buuraagoo, fodii mi, mi lebiroh bi mi meyca na ndam ga coonucaa, ee mi yugin ga yahaa Paamboo ga baŋ-buuriigarida.»

22 Béeb baa fu laakin nof kikelohaa, súkúrukaa iñii Helii Kooh wo' ëewdoh ga jaanguciida.

4

Kooh yugin ga baŋ-buuraagari

1 Waa ennda da, mi hotta halaa lëgísuk ga asamaan. Koonakaama man na mbiiß wiyaak ee deweera naroo kiwo'da, wo'issaroo an:

- Lapaa dii, mi teeßpaa iñii tík ga, yah ki-laakda.

² Ga saasi, Helii Kooh sorukkaroo. Mi hotta ga dŕuuy asamaan baŕ-buu' na ɓo', yugin gawa.

³ Baama yuŋ ga baŕ-buuraada, yaa melic en fan atoh cimóri' cihiiili na ciyo'oh. Baŕ-buuraa ya yugohda, ko'kaa-huulaa wíilinwa ee kaa melic en fan atoh wimóri' waa wo'si emëróot.

⁴ Ga iŋaa wíil baŕ-buuraada, laakin baŕ-buu' cidaanŋaah-kanak na cinikiis ee yaak bidaanŋaah-kanak na binikiis yuguunun gaca. Ba ekuk kúlti ciyaanaaw der na baanu-buu' wúrúus.

⁵ Meliccaa caa meyoh ga baŕ-buuraa ee toonaa na ínínŋ caa ríi', meyoh da fan. Laakka fan kocom-kiwii ciyitnakanak ciléeri', caa en na kitak ga fíkii baŕ-buuraa. Kocomcaama céri en helcii Kooh ciyitnakanacii.

⁶ Laakin fan ga fikii baŕ-buuraa, enaama en fan giyy-seetu, ee wa lee' en fan seetu. Ga iŋaa sës ga baŕ-buuraa rëk wíillawada, laakin enaama binikiis baa en na kipes ee ɓa gomin na has ga fíkii na fenoo.

⁷ Yíinoo man na gayindi, yukanakyaa man na doon, yukaahayyaa fíkíifaagari man na fíkii ɓo', yunikiisyaa man na caagiyooftaa en na kipún.

⁸ Enaamacaa binikiisbaa en na kipesda, yaa en béeb bayin paɓ ciyitniinoo ee ca gomin na has, dook na fíldoogaa. Wekoo, nohoo ɓa dëkee ga kiyeek an:

«*Ha'mudii en Koohda, fu yii fu mín ga tóohda,
fu yii fu enee, fu en ee fu yah kihayda,
fu sela'in, fu sela'in, fu sela'in!»

9 Ee saycaa enaamacaa en na kipesda, ba ndam, ba kañ, ee ba gërëm baa yuŋ ga baŋ-buuraa ee yah kipes bi taa'da,

10 yaakcaa bidaaŋkaah-kanakbaa na binikiisbaa yí'u kúrúk ga fíkíi baa yuŋ ga baŋ-buuraada, yaa yah kipes bi taa'da, ba jaamukiri; ba búuk baanu-buu'caagaba ga kakay, ga fíkíi baŋ-buuraa, ba wo''i an:

11 «Ha'mudiigarii, fu yëri cal ki'e' ndam, fu cal ki'on cée', ee fu yëri mín. Fu yëri sak iñaa enin tooh, fu waaree hen ca en, ca sakussa».

5

Kubaalkaa Kooh bebpa këyítfaa

1 Waa ennda da, mi hotta ga yah-ñaabaa baa yuŋ ga baŋ-buuraada, këyít fipoduu fodii kútúwaan, bíduunun ga duuy na fooh, capuunun cap ciyitnakanak.

2 Mi hotta ban malaaka yilëeki'-dooli, yaa wo' didóolí' an:

- Bii yiida mat ga kinís capcii Këyítfii, ya pónísfa?

3 Wayee laakkii ken baa mat kipóonís Këyítfaa, ya malak iñaa en ga duuygaada: enndii ga asamaan, enndii ga kakayfii, enndii ga fíldoo kakayfii.

4 Mi ennda ga kikoduk mooncaa leehoo ndaga daa laakoo baa mat ga kipóonís Këyítfaa na kimalak iñaa en ga duuygaada.

5 Daama, yíinoo ga yaakcaa wo''aroo an:

- Kaa koduk, Malka! Gayindifii nílíi Yúdaa, kuumkii paal ga buu' Dēwítfa, yeema. Ya lebirohin bi ya meyin ga na ndam ee ya hay kinís capcii ciyitnakanakcii, ya pónís Kēyítfii.

⁶ Waa ennda fa, mi hotta kubaal, jaa tuuk ga leelo dekataa enaamacaa binikiisbaa wíl ee yaakcaa wíllada. Kubaalkaa man na fodii hoossee hen ee ja bayin wiiy ciyitnakanak na tuhas tiyitnatanak. Tuhastaa tiyitnatanaktaa tēri en helcii Kooh ciyitnakanakcii wosohu ga ēldúna tóohfa.

⁷ Kubaalkaa deeyca kibeb Kēyítfaa en ga yah-ñaabaa baa yun ga ban-buuraada.

⁸ Daa ya bewee Kēyítfaa, enaamacaa binikiisbaa na yaakcaa bidaaŋkaah-kanak na binikiisbaa yí'ussa ga fíkíci, yaa en béeb bayin ga yahci riiti na aanda-cúuraay-wúrúuscaa líifin muut ee cúuraayaa teewoh iñcaa buwaa en buu Kooh kímífa.

⁹ Ba baa yeek, yeek-kañ wi'as an:

«Fu yēri cal ki'e' Kēyítfii fu nís capcii amfada ndaga fu apseera

ee kooroh ga ñífaagaraa aamukfa,

fu laasi'ta Kooh bifo' baa bok ga nílílaa en béeb na lakaa en béeb, heetaa en béeb na kúlkaa en béeb.

¹⁰ Fu bokidohinba ga bu-nguuriigaraa,

fu tuminba bibuu' na bisarahoh, ba en súrga Koohyiigaruu

ee ba hay kinguuruk ga d'ook ēldúna tóoh».

¹¹ Lak mi lís kimalak, mi kelohha koonaa malaaka biyewin, ken ínohoo daa júnnicaa hín

kiyewinda. Ba wíilin baŋ-buuraa na enaamacaa binikiisbaa en na kipesda na yaakcaa.

¹² Ba baa yeek didóolí' an:

«Kubaalkii hoosseedá yërí laak kimín,
yërí laak alal, yërí laak ki'ínoh,
yërí laak dooli, yërí cal ki'on cée',
yërí cal ki'on ndam, yërí cal kikañ!»

¹³ Daama, béeb iñaa Kooh sakin en ga asamaan, ga kakay, ga fildoo kakay, ga duuy giyy, béeb iñcii en na kipes ga öldúnada, baa yeek an:

«Yii yuŋ ga baŋ-buuriida, ya na kubaalkii
bëri cal kikañ, bëri cal ki'on cée',
bëri cal kindam, bëri mín bi taa'!»

¹⁴ Enaamacaa binikiisbaa en na kipesda taa-sussa an:

- Aameen!

Yaakcaa nak yí'ussa kúruk baa jaamuk.

Capcaa ciyinkanakcaa ga Këyítfaada

6

Cap wíinoo ga ciyitnakanakcaa nísussa

¹ Lëehí'ta, ga waa mi hotta kubaalkaa nísaa capaa wíinoowaa ga ciyitnakanakcaa, mi kelohha yíinoo ga enaamacaa binikiisbaa en na kipesda lessa koonaa kiyaak en fan ínŋ, an:

- Hay!

² Mi dalla kihot pënis fiyaanaaw meycá mël. 'Baa lapfaada bayin hëlí' ga yahci. Ya erussa baanu-buu', ee ya yaa yah fodii baa bay ndam ee ya meycá kilaaksinee ndam.

Capaa wukanakwaa nísussa

³ Ga waa Kubaalkaa nísssa capaa wukanakwaa, mi kelohha enaamaa yukanakyaa wo''a an:

- Hay!

⁴ Pënís filiis fiyo'oh cor en fan kiwii meyca mël. Baa lapfada onussa kinís jam ga ëldúna, buwii aaw ki'apoh ga díkaantífa. Ya erussa kalab fiyaak.

Capaa wukaahaywaa nísussa

⁵ Ga waa Kubaalkaa nísssa capaa wukaahaywaa, mi kelohha enaamaa yukaahayyaa wo''a an:

- Hay!

Mi dalla kihot pënís fisúusúus, meyca mël. Baa lapfada ðayin balaas ga yahci.

⁶ Mi kelohha, en fan koonaa kërí meyoh ga díkaanti enaamacaá binikiisbaa, kaa wo' an:

- Kílóo beli wínoo calat cadam fay noh-noh ðo' yínoo. Ee kílóo lorsu kaahay calat cadam fay noh-noh ðo' yínoo. Dúuleen na biiñ nak, kaa le' gaca!

Capaa wu-nikiiswaa nísussa

⁷ Ga waa Kubaalkaa nísssa capaa wu-nikiiswaa, mi kelohha enaamaa yunikiisyyaa wo''a an:

- Hay!

⁸ Mi dalla kihot pënís fihilii*, meyca mël. Baa lapfada teeku «Kikaan» ee ðekataa buwaa kaanin ðaakohuða taabin ga fenooi. Ba onussa dooli ga ðook komii wu-nikiiswii ëldúna ki'ap buwii na kalab, ki'apba kooroh ga a',

* **6:8 6: 8** Hiilii Ga iñaa íikin, mandargaama teewoh iñaa kaanin (bi nopin)

dúukoolcaa karohin, wala kooroh ga rab bisóotí'.

Capaa wu-yétúuswaa nísussa

⁹ Ga waa Kubaalkaa nísassa capaa wu-yétúuswaa, mi dalla kihot, ga fildoo loteelaa ga Kaanfaa Koohda, fitcaa buwaa hoossee, ndaga kitaabuk wo'eenii Kooh, na ban seedi'aa ba seedi'eewada.

¹⁰ Ca nak, caa fiip didóolí' an:

- Cic Kooh, fu sela'in ee fu kayoh kesi. Fu sekan bi kera ki'atti' buwii ga èldúnada na ki'èldúki'tíi ñífiigaríi ba aamda✧?

¹¹ Waa ennda da, ba erussa yaa en béeb kúltí fiyaanaaw, ba wo'ussa kisékíruk jutuut paay, bi ga daa kídaa buwaa boku naba légèy, ba na mbok-kerceencaagaba jom ki'apu fodaa gabada, matan.

Capaa wu-yitniinoowaa nísussa

¹² Lèehí'ta mi hotta Kubaalkaa nísassa capaa wu-yitniinoowaa. Kakayfii dalla kiyèngèluk didóolí. Nohii súusúussa sí'ís en fan kúltí togoh, ñiidii béebwa yo'ohha cor en fan ñíf.

¹³ Olcii dèegísukka kakay fodaa daa towu een tihíilli wúuni, binaa uuris wiyaak yèngèl bos eenaanaa.

¹⁴ Asamaanii kerukka fodii kútúwaanfaa en na kipodu. Janjançii béebca na dèkcii giyyii wíilda léerukka ga daa ca eneeda.

¹⁵ Waa ennda da, buu'cii ga èldúnada na buwii biyaakbii, soldaa'cii biyaakbii, ha'-alalcii na ha'-doolicii, béeb, ennda ñaam, ennda buwii laakin

✧ 6:10 6: 10 Malkat Sakarí 1: 12.

haffbaɗa, béebba ɗaakkussa ga nonɗ-nonɗcii na ga fenoo atohcii ga janjanɗciida.

¹⁶ Ba baa fiip janjanɗcii na atohcii an:

- Búrat ga ɗookkii, ɗú ɗaakkii ga hascii Yii yunɗ ga baɗ-buuriida, ɗí úsaay aylukii Kubaalkii,

¹⁷ ndaga besii wiyaakwii aylukiigaba yah ki-keen ga ɗookkiida le'in. Ee ati bii múcan ga ba?

7

Buwii Kooh kɨn bayu mandarguigarida

¹ Tíkka ga, mi hotta malaaka binikiis baa tuukin ga topaa'cii éldúna cinikiiscii. Ba ammba uuriscii éldúna cinikiiscii* doonaa uuris wínoo wépoo: enndii ga kakayfii, enndii ga giyyii ee enndii ga kedik kínoo.

² Mi dalla kihot malaaka yiliis, yaa kolukoh meyaanoh, yaa lap. Ya bayin ga yahci ińnaa mandarga'ohsi buwii enu buu Kooh, yii laak kipesɗa. Ya fiippa didóol' malaakacaa binikiisbaa onu kiyah kakayfii na giyyiida

³ an:

- Kaa yahat kakayfii, giyyii na tediktii bi ga daa ɗí tuman mandarga ga púkciid buwii enu súrga Koohyiigaruuda.

⁴ Waa ennda ɗa, mi kelohha kídaa buwaa mandarga'uda: ba ennda bo' bijúnni citéemée' na cidaanɗkaah-nikiis na cinikiis (144.000), baa meyoh ga béeb nílcii heetii Isarayeel :

⁵ bo' bijúnni-daanɗkaah na bijúnni-kanak (12.000) mandarga'ussa ga nílaa Yúdaa, bo'

* **7:1** 7: 1 Malkat Sakarí 6: 5. 'Bo' minka kimédíroh na lapoh pēniscaa wo'u ga Ínohlukoh 6: 1-8

bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Ruben, bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Gaat,

⁶ bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Aasee, bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Neftalíi, bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Manasee,

⁷ bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Simewon, bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Léwí, bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Ísakaa'

⁸ bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Sabulon, bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak ga níílaa Yoseef, bo' bijúnni-daan̄kaah na bijúnni-kanak mandarga'ussa ga níílaa Beesamee.

Buwaa biyewin̄baa ekuk kúltí ciyaanaaw̄da

⁹ Tíkka ga, mi hotta mbooloo wiyaak, waa ken ínohoo daa buwaa hín kiyewin̄da. Ba meyohee ga kúlkaa en béeβ, ga níílaa en béeβ, ga heetaa en béeβ na ga lakaa en béeβ. Ba tuukin ga fíkíi ban̄-buuraa, ga fíkíi Kubaalkaa, ekukuunun kúltí ciyaanaaw ee bayuunun soo'soo' ga yah-caagaba.

¹⁰ Ba baa wo' didóolí' an:

- Kimúckii kii ga yah Koohyiigaríi yun̄ ga ban̄-buuriida, ya na Kubaalkii.

¹¹ Béeβ malaakacaa tuukussa ga iñaa wíil ban̄-buuraa, wíil yaakcaa na enaamacaa binikiisbaa en na kipesda. Ba yíppa púk ga fíkíi ban̄-buuraa, ba baa jaamuk Kooh

¹² an:

- Aameen! Koohyiigarii, fu yëri cal kikañ, fu yëri cal ki'e' ndam, fu yëri laak ki'ínoh, fu yëri cal kigërëm, fu yëri cal ki'on cée', fu yëri mín, fu yëri laak dooli, bi taa'. Aameen!

¹³ Yíinoo ga yaakcaa nak meekissaroo an:

- Buwii bii ekuk kúltícii ciyaanaawciida, ba bíba? Ba meyoh gada?

¹⁴ Mi taassari an:

- Kiyaakii, iñaama, fu yëri ínohhi.

Ya wo''aroo an:

- Bëri en buwii meyoh ga kihatalu ga kipes kiméeski'da. Ba naawin kúltíciigaba, ba yaanaawí'taca ga ñífaa kubaalkaa.

¹⁵ Këri tah, ba tuuk ga fikii bañ-buurii Kooh, ba kañi nohoo, wekoo ga Kaanfiigari. Ee yii yun ga bañ-buuriida hayba kisëegún ga taaliigari.

¹⁶ Ba yaabsisoo, ba pílsisoo, noh wala taangaay wiinoo tamsisooɓa.

¹⁷ En ki'ena, Kubaalkii tuuk ga leeloo ðekatii enaamacii binikiisbii wíil ee yaakcii wíillada, hayba kiníi', bayba ga tuhaalaataa músúmaa onohi kipesda. Ee Kooh hay kimoos béeb moon ga hascaagaba.

8

Capaa wu-yitnakanakwaa nísussa

¹ Ga waa kubaalkaa nísusa capaa wu-yitnakanakwaa, asamaan eennda selew iña jomin kile' caban wahtu.

² Mi dalla kihot malaakacaa biyitnabanakɓaa tuuk ga fikii Koohda ee ba erussa mbiib ciyitnakanak.

³ Malaaka yiliis dalla kihay, tuukka ga yahaa loteelaa, ya bayin aanda-cúuraay-wúrúus ga yahci. Ya erussa cúuraay ciyewin, ya tēkí'ca sarah ga dook loteel-wúrúusaa en ga fíkii banbuuraada[☆], taamdoh na iñcaa buwaa Kooh bééβba kíimda.

⁴ Fodaama, iifiilaa cúuraayaa bewukohha yah malaakaa, wa lappa, awwa ga Kooh, taamdohha na iñcaa buwaa Kooh kíimda.

⁵ Lēehí'ta, malaakaa béβpa aanda-cúuraayaa, ya teffa ga kiwiikaa en ga dook loteelaada bi líiffa, ya weessawa ga dook kakayfii. Ga saasi íníŋcaa awwa kitak na meliccaa, toonaataa taa rii', kakayfaa faa yèng'eluk.

Mbiibcaa ciyitnakanakcaa ciyaakcaa

Mbiiwaa d'ebda

⁶ Waa ennda da, malaakaaa biyitnabanakbaa bayu mbiibcaa ciyitnakanakcaada, baa waayuk ga kimbiib.

⁷ Malaakaa yíinoo dalla kimbiib: toβ-galaas wiyaak na kiwii, caa akitukoh na ñíf, íifukka ga kakayfii. Fodaama, Komii kakayfii wukaahaywii takka, komii tediktii wukaahaywii takka, ee bééβ iñaa en pēegíi fihiiili takka dūr.

Mbiiwaa wukanakwaa típpa

⁸ Malaakaa yukanakyaa dalla kimbiib waa-gari: iñaa man na janjan wiyaak waa en na kitak, jafussa ga giyyaa. Fodaama, komaa giyyaa wukaahaywaa ennda ñíf,

☆ **8:3** 8: 3 Malkat Yaawúu'caa 9: 1-5.

⁹ komii wukaahaywii iñcii Kooh sak pesi ga giyyiifa, dúmmba, ee komii wukaahaywii gaal-giycii yasukohha.

Mbiwaa wukaahaywaa típpa

¹⁰ Malaakaa yukaahayyaa dalla kimbiif waa-gari: ol wiyaak, waa yaañ en fan kocom-kiwii, dëegísukoh asamaan, dalla kikeen ga dook komii wukaahaywii húlúbcii, na ga dook haalaa-músúci.

¹¹ Olaama teeku «gít». Komii músúmii wukaahaywii aayya heh en fan gít ee bo' biyewin kaannda ndaga músúmaa ba anee maama, lak ma yasukohin.

Mbiwaa wu-nikiiswaa típpa

¹² Malaakaa yunikiisyaa dalla kimbiif waa-gari: komii nohii wukaahaywii, na wii ñiidii, na wii olcii míkussa. Fodaama komii wukaahaywii lee'laatiigaca dalla kiñúus, ee komii wukaahaywii lee'laatii en na nohda yímmba, wii wekii ñan yímmba.

¹³ Lëehí'ta mi hotta caagiyoofaa en na kipún ga jepitaa asamaan, mi kelohhari yaa wo' didóolí'an:

- Massa, massa, massa dú, buwii ga ëldúnada, ndaga mbiifcii tes malaakacii baahaybii yah kimbiifca!

9

Mbiwaa wu-yëtúuswaa típpa

¹ Waa ennda ça, malaakaa yuyëtúusyaa dalla kimbiif mbiywaagari: mi hotta olaa dëegísukoh

asamaan keennda ga kakayfii. Olaa erussa kucēwíikaa nogaa bu-baam.

² Ya lēgíssa nogaa bu-baam, ee iifiil dalla ga kimeyoh, waa dūuk en fan iifiil púu' wiyaak, bi nohii na ēldúnaanii ñúusí'ta ndaga iifilaama.

³ Laakka paycaa meyoh ga iifilaama, ba tasaarukohha ga ēldúna. Ba onussa kimín kitum mesiklaat fodii dagal.

⁴ Ba hoonohussa kile' ga pēegíifii, ga tediktii wala ga béeb iñcii paali ga kakayfiida, wayee ba eem rek ga buwii bayussii mandargaa Kooh ga púkcaagaba.

⁵ Ba onussiiba ki'ap, wayee ba sodalba iñaa le' ñiin ciyētúus. Ee mesiklaataa ba yah buwaa kitumda man na mesiklaat d'ob dagal ga bo'.

⁶ Ga bescaama, buwii heelsan kikaan ee ba hotanndiika. Ba kíiman kikaan ee kikaan nupánba hen fír.

⁷ Paycaa madu na pēníscaa waayuku kibay kiheñohnee. Ba bayin ga hafcaa iñaa man na baanu-buu' wu-wúrúus ee fikiicaagaba man na fikií bo'-súusúus.

⁸ Ba bayin fencaa man na fen beti ee síscagaba man na sísgayindi.

⁹ Fasaaca man na eku kúltí-pewiñ. Ríiraa paabcaagaba man na ríi' sareet-pēnís ciyewin caa íisuk kiheñohnee.

¹⁰ Ba bayin lúk, fodii lúk dagal na kútún ga siñdaanaa, ee ga tútúnjaama, danjaraa ba yah buwaa kisodaloh iñaa le' ñiin ciyētúusda, waa ga.

¹¹ Buuraa paycaama yērí en malaakaa nogaa bu-baam. Ya teeku Abadon ga lak ki'Ebēree, ee

ga kiGerek ya baysi Apoliyon*.

¹² Kofeelkii deβda paafin. Tík ganaa, kanak ciliis jomin kihay ban.

Mbiwaa wu-yitniinoowaa típpa

¹³ Malaakaa yuyitniinooyaa dalla kimbiib mbi-waagari: mi kelohha koonakaa meyoh ga wiiycaa cinikiiscaa ga loteel-wúrusaa en ga fikii Kooħda.

¹⁴ Koonakaa wo''a malaakaa yuyitniinooyaa bay mbiiwaada an:

- Bégísaa malaakacii binikiisbii bagu ga yahaa húlúwii wiyaakwii teeku Ēfaratda.

¹⁵ Waa ennda da, malaakacaa binikiisbaa bégísussa. Ba waayukee wahtiima na besiima, ñiidiima na kiskiima kidúbí' komii wukaahay-wii buwii ga öldúnada.

¹⁶ Ga iñaa mi kelohda, soldaa'caa lapu pënís kiheñohneedá enee bimíliyon citéemée'-kanak (200 Míliyon).

¹⁷ Pëníscaa na buwaa lapbada, mi hotba en fan ga heey, fodii dii: ba ekuk kúltí-pewiñ ciyo'oh cor en fan kiwii, cibúloh, búlohaa deey ga súusúus ee cimbaasaan en fan pëndél witamóhí'†. Hafcaa pëníscaa man na haf gayindi. Kiwii, iifil na pëndél witamóhí', caa mey ga túuwtaagaba.

¹⁸ Kofeelcaa kaahaycaa caamaa, mey ga túuwtaagabada ennda: kiwiikaa, iifilaa na

* **9:11** 9: 11 Abadon na Apoliyon teekcaama ga lakcaagaca ca waa' kiwo' «yahoh» † **9:17** 9: 17 Mëdírohat na iñaa hewee ga Sodom na Gomoo'da. Malkat Lúkkaa 17: 29

pëndëlaa, ca dúbí'ta komii wukaahaywii buwii ga ëldúnada.

¹⁹ Doolaa pëníscaa bayda nak en ga lúkcaa na ga túuwtaagaba. En ki'ena, lúkcaagaba man na goŋ; ca bayin haf, ee ca tumi buwaa iñaa meskin naca.

²⁰ Wayee nak buwaa tes kaanussii ga kofeelcaa-caamada, foñussii ga fen iñcaa cibóní'caa ba tumee na yahbada. Ba baa lís kijaamuk raβ-seytaani na nataalcaa hëwírohu wúrúus, wala hëelís, wala përem, atoh cimórí' wala doo' kedik. Ee iñcaama mínoo kihot, ca mínoo kikeloh, ca mínoo kitíin.

²¹ Ba baa lís ga ki'ap bo', kinaahkaa ba enukoheeda, kifaanuk na baa en béeb, na kilok.

10

Malaakaa na kukëyítkaa

¹ Waa ennda da, mi hotta malaaka yiliis yilëeki'-dooli yaa yoosukoh asamaan, úulukin yaayeel. Ko'kaa-huulaa wíilin hafaagari, fíkiífaa faa melic en fan noh ee kotcaa yo'ohin en fan jelem kiwii.

² Ya bayin ga yahci kukëyít jaa kúnísuunun. Ya yíppa kotaagari ñaabaa ga giyyaa, wusenwaa ya yíppawa ga kakayfii.

³ Ya dalla kiles koonaa ga dook en fan gayin-difaa en na kibëmbuk. Daa ya fiipee, íníncaa ciyitnakanakcaa téesi'ta.

⁴ Daa íníncaa ciyitnakanakcaa téesdee, mi waa'ta kibín iñaa ca wo'da, wayee mi kelohha koonakaa meyoh asamaan, wo''aroo an:

- Iñii ínínçii ciyitnakanakcii wo'da enat kúmpa ga béeb, kaa bínndi.

⁵ Waa ennda da, malaakaa mi hotee tuukin ga giiyaa na kakayfiida, bëwí'ta yahaagari ñaabaa, ëewdohha asamaan.

⁶ Lëehí'ta ya waatta ga bii en na kipes bi taa'da, yii sak asamaanii na béeb iñcii en gada, kakayfii na béeb iñcii en gada, giyyii na béeb iñcii en gacada, ya wo''a an:

- Diimada, laakissii kisekis dara.

⁷ Bëriinaa dú keloh malaakii yuyitnakanakyii, fúrisan mbiiwaagarida, béeb iñii Kooh am kitum ee ínohukkii duumda, hay kimat sèk fodaa daa ya yéegaleeka súrgacaagari enu seldígacaagarida.

⁸ Koonakaa mi kelohee, meyoh asamaanda nak wo'issaroo an:

- Kara, fu beb kukëyítkaa kúnísuunun en ga yah malaakaa tuuk ga giyyii na kakayfiida.

⁹ Mi ka'ta ga malaakaa, kiwo''i ya e'too kukëyítkaa jaama. Ya wo''aroo an:

- Uuna, ñamaaja. Ja hay kicelem fodii kúum ga kúuwkiigaraa, wayee le' lookfunaa, hay ki'aay heh[☆].

¹⁰ Fodaama, mi bebpa kukëyítkaa ga yah malaakaa, mi ekkaja ga kúuwroo, mi yaa ñam. Ja celemmba fodii kúum, wayee daa mi oneeja, ja aayya heh ga lookkoo.

¹¹ Lëehí'ta, mi wo'ussa an:

- Fu jomin kika' kiyéegalohis iñcii Kooh yah kitum, aaw ga heet ciyewin, túl tiyewin, lak ciyewin na buu' biyewin.

☆ 10:9 10: 9 Malkat Esekiyeel 2: 9-3: 3.

11

Seedicaa banakbaa

¹ Waa ennda d'a, mi erussa doo'-barahaa man na dooraa natoohsi hen, mi wo'ussa an:

- Koluka, fu nat Kaanfii Kooh, fa na loteelii, fu kín buwii en na kijaamuk Kooh gada.

² Dekatii Kaanfii Kooh hanoh foohda nak, iisaawa, kaa natwa, ndaga wa foñdu yiifa'cii. Ba hay kitogisoh teerii wisela'í'wii iñaa le' ñiin cidaanakaah-nikiis na ñiin kanak*.

³ Mi hay ki'on seediciigoo banakbii, ba yéegaloh iñii Kooh wo'da, ee ba ekukan saaku, kitoñ iñaa le' bes cijúnni na bes citéemée'-kanak na cidaanakaah-yitniinoo (1.260).

⁴ Seedicaama bērí en tedik-ólíwíyéetii tanaktii na ban lampucii kanakcii en ga fíkíi Ha'mudii laak kakayfiida.

⁵ Baa waa'ba kitum iñaa mesikinaa, kiwii hay kimey ga túuwtiigaba, tékí' buwaa sagoh nabaða. Kayoh, baa fu waa'ba kitum iñaa meskinaa, fu joman ki'apu fodaama.

⁶ Seedicaama onuunun kimín kilan asamaanii ee toñ keenoo kakay bi ga daa ba lēehdan kiyéegaloh iñii Kooh wo'da. Ba onuunun ban kimín kisúpít músúmii ma en ñíf, na kimín kifeek bu-ēldúna na kofeelcaa leehoo, wahtaa nebba tooh.

⁷ Ee binaa ba lēehí' kiseedi'aa, rawaa yisóotí'yaa✧ meyoh ga bu-baamda hayba kiheñoh, ya laak ndam ga d'ookba, apba.

* **11:2 11: 2** Wo'u dii teeraa Yéerúsaleem: Mēdírohat na Lúkkaa 21: 24 ✧ **11:7 11: 7** Malkat Dañeel 7: 3,7,21.

8 Fodaama, faraafcaagaḅa hay kifoñu ga paanaa en ga teeraa wiyaakwaada. Teeraama, Kooh abohwa fodii Sodom wala Esípti ee Ha'mudiigaba daayohsee ga kuraanaa daama.

9 Iña le' bes kaahay na caban, ḅibo' ga heetaa en béeb, ga níilaa en béeb, ga lakaa en béeb, na ga kúlkaa en béeb, hay kihayu kimalak faraafciigaba, ee ḅa íisanndii ken acca.

10 Béeb éldúna, keeñḅa hay kisoos ga iña dal buwaamada, ḅa nebluki, ḅa wosohi cikēñí' ga díkaantiba ndaga seedicaa ḅanakḅaama so-dalseera buwii lool.

11 Wayee waa bescaa kaahaycaa na caban matḅa, epaa onohi kipes, ee meyoh ga Koohḅa hayya, sorukkaba, ḅa kolukka. Daama, buwaa tuukee kimalakḅada, tíitussa bi ḅaa saak.

12 Seedicaa ḅanakḅaa kelohussa koonakaa wo' didóolí', meyoh asamaan, an:

- Lapat dii! Yaayeel úullaḅa, ḅa lappa dook asamaan. Buwaa sagoh nabaḅa ḅaa malak ga.

13 Ga wahtaama siiy, kakayfaa yēngelukka didóolí', ee ga iñaama, kaan cidaanḅkaahcaa fu am ga teeraa tóoh, fiinoofaa bú'ta ga, ḅo' ḅijúnni-yitnaḅanak (7.000) kaanussa ga yēngēlaa kakayfaa waama. Buwaa bíinoo muc gada tíitussa, ḅa aawwa kindam Koohyii hanoh dookḅa.

14 Kofeelkii kukanakkii paafin foduma. Malakat kofeelkii kukaahaykii kii hay diima-diima.

Mbiwaa wu-yitnakanakwaa típpa: Kihaykii Nguurii Kiristaanii

15 Malaakaa yuyitnakanakyaa mbiibpa ee ga asamaan laakka toonaataa téesi' an:

- Nguurii ëldúna tíkuunun kimma ga yah Kooh, Ha'mudiigaruu, na ga yah Kiristaaniigari, ee ya yah kinguuruk bi taa'.

16 Waa ennda dfa, yaakcaa bidaanjkaah-kanak na binikiisbaa yuñsee ga fikíi Kooh, ga ban-buu'caagabada, yípussa púk kakay, ba baa jaamuk Kooh.

17 Ba baa wo' an:

- Kooh, Ha'mudii mín toohda, fu yii fu en ee fu eneeda, dí bii kañjaa ndaga fu teewohin doolii kimínkiigaraa ee fu tuukirin nguuriigaraa.

18 Heetcii aylukuunun, wayee nak aylukiigaraa wërí yoosuk. Wahtii le'in, wii fu yah ki'atti' buwii kaaninda, wii fu yah kineehal súrgaciigaraa enu seldiigaciigaraada, na buwii en buufuda ee niikuunun teekiigaraada, oomaano, yaakoo. Wahtiima ban, wërí en wii fu yah kidúbí' buwii yahsoh ëldúnada.

19 Waa ennda dfa, dekataa wisela'í'waa Kooh ga asamaanda lëgisukka, gaalaa mandarga kifiliimunkii Kooh na buwiida†, hotukka ga duuygaa. Kooh awwa kimelic, toonaataa taa rii', iníñcaa caa tak kitak, kakayfaa faa yëngëluk, ee tofgalaas wiyaak waa keen.

12

Iñcaa ciyitnakanakcaa Kooh teewoheeda

Betifaa na goñ-jësíkaa

† 11:19 11: 19 Gaalaama wërí dfaakee atohcaa Waasaa Kooh binsee gada. Gaalaa faansee ga dekataa wëñ kisela' ga Kaanfaa Koohda

¹ Fodaama, Kooh teeɓparoo enaama yiyaak yaa mey ga asamaan: ennda beti, fa úlúkin nohii, ñiidii hanohin fíldoo kotcaagari, ee ya ekukin baanu-buu', waa ɓay ol cidaanƙaah na kanak.

² Betifaa enee na look bi fa faa yah kilaak kowu. Fa faa fiip ndaga lëgëyaa kilaakkaa na mesiklaataa kilimkaa.

³ Mi hotta enaama yiliis yaa mey ga asamaan ɓan: ennda goŋ-jësíƙ yiyaak, yiyo'oh cor en fan kiwii. Ya ɓay haf ciyitnakanak na wiyy cidaanƙaah, ee hafaa en tóoh ekukin baanu-buu'.

⁴ Ya fëyëekíssa komii wukaahayii olcii ga asamaanda na lúkaagari, jaffaca ga kakayfii. Ya tuukka ga fíkií betifaa en na kilaak kowuɗa, en ɗanaa kowukaa límsinaa, ya ñamka.

⁵ Betifaa nak laakka kowu kiyaal, kaa yah kinii' heetcii ga ëldúnada béebca na ngot-pewiñ. Kowukaa dalla kibewu ɓayussa ga yahaa Kooh, ga ɓaŋ-buuraagari.

⁶ Betifaa nak núppa, ka'neera ëgí'-dúndagaa, ga ɗekataa Kooh waayukɗeerida, en ɗanaa, ya toputu'u daama iña le' bes cijúnni na citéemée'-kanak na cidaanƙaah-yitniinoo (1.260).

⁷ Waa ennda ɗa, heñ wiyaak dalla kilaak ga asamaan. Míseel, malaakaa Kooh yiyaakyaa, ya na malaakacaagari ɓaa heñoh na goŋ-jësíkaa. Yaama ɓan, ya na malaakacaagari, yaa heñoh naɓa.

⁸ Wayee goŋ-jësíkaa mínndii ga heña, ee fodaama ya laakissii fen daa ya enan ga asamaan, ya na malaakacaagari.

9 Ya jafussa ga fooh, ya goŋ-jësíkkaa, goŋ-cosaanaama wo'u sépí'í'-ga-nofii, wala Sey-taanii, yii dúki béeb éldúnada. Ya jafussa ga kakay, ya na malaakacaagari.

10 Lëehí'ta, mi kelohha koonaa kiyaak ga asamaan, kaa wo' an:

- Diimada, jamaanii kimúckii le'in, diimada Koohyiigaruu teewohin íñii ya mínda ee tuukirin nguuriigari. Diimada Kiristaaniigari eruunun doolii. Ga íñaama, pokoh-kiwo'ii, yii wekoo no-hoo épírohi mbok-kerceenciigaruu na Koohda, jafuunun ga kakayfii.

11 Ba nak, ba laakin ndam ga dookci ndaga ñífi kubaalkii aamduseebada, na ban kayohfaa ga wo'eenaa ba seedi'eeda. Ba keeñukkii kipeskaagaba bi ba niikka kikaan.

12 Kéri tah, fu asamaan na dú bii dú dëk gada, neblukat!! Kakayfii na giyyii nak, massa dú, ndaga sépí'í'-ga-nofii yoosukin garúu, ee ya líifin na tam-keñ ga dii ya ínohin an ya tesohissii yewinda.

13 Daa goŋ-jësíkkaa hotee an ya jafuunun ga kakayfii, ya íisukka ga fenoo betifaa límee kowukaa kiyaalkaada.

14 Betifaa nak tokdussa paɓcaa kanakcaa caagiyoofaa* fiyaakfaa, en danaa ya pún bi ga égí'-dúndagaa, ya saan gogaa, ya en ga dekataa

* **12:14** 12: 14 Caagiyoofaama mín ki'en enaamaa yunikiisyyaa en na kipes ee wílee ban-buraada. Malkat 4: 7

Kooh waayukdeerida, ya toputu'u da iña le' tikiis taahay na caban†.

15 Waa ennda da, goŋ-jėsíkkaa weessa na kúuwci músú miyewin en fan húlúb, ga fenoo betifaa, doonaa músúmaa bayfa.

16 Wayee kakayfaa sommba betifaa, fa lėgísukka, fa annda músúmaa goŋ-jėsíkkaa weese na kúuwcida.

17 Goŋ-jėsíkkaa nak, keeñci tamma ga betifaa lool, ya móoñsneera heña ga towutaa betifaa tesda, baa taabuk iñcaa Kooh nakoh kitumda, ee ba dək ga kiseedi' Yéesuda.

18 Waa ennda da, goŋ-jėsíkkaa tuukka ga seereenaa giyaa.

13

Raβ meyca ga giyaa

1 Tikka ga, mi hotta raβ yidėyna yaa en na kimey ga giyaa. Ya bayin wiyy cidaanakaah na haf ciyitnakanak. Wiyyaa en bėeb bayin baanubuu', ee hafaa en bėeb bíduunun ga teek-basee ga Kooh.

2 Rawaa mi hotda nak, man na cígído, kotcaa man na kot rawaa wo'si úrsi* kiyak na kikaañ, ee kúuwkaa man na kúuw gayindi. Goŋ-jėsíkkaa

† 12:14 12: 14 Ga kiGerek, wo' an: «jamaanu wíinoo, jamaanu ciyewin na caban jamaanu» Iñaama jomin kile' tikiis taahay na caban. Malkat fan 11: 3; 12: 6 na 13: 5 * 13:2 13: 2 Úrsi, iña raβ yidėyna, yaa man na dęngín pėeni. Ya ñami pėegii ee tumoo ken dara en an fu le''ii ga towutaa ya laakfanaa. Ya mínin ki'ap bo' ga iña gaaw na coginaacaagari.

e'tari kimínkaagari, e'tari baŋ-buuraagari, ee e'tari ban dooli wiyaak.

³ Wíinoo ga hafcaa bayin gaañaana man na hoossee hen, ee gaañaama yeeri ki'apda, wakka. Bu-ëldúna béebba waaru'ussa ga rawaa, ba taabukkari.

⁴ Béeb aawwa kijaamuk gon-jésíkaa ndaga daa ya on rawaa doolida. Ba baa jaamuk ban rawaa, ba baa wo' an: «Bii yiida man na rawii? Bii yiida mín nari kiheñoh?».

⁵ Rawaa nak, onussa kiwo' wo'een tay na wo'een-basee ga Kooh. Ya onussa kon dooli kitum ga iñaa nebpi, iñaa le' ñiin cidaaŋkaah-nikiis na kanak.

⁶ Rawaa nak aawwa kibas Kooh, kibas teekii Kooh, kibas taalaa Kooh dëkohdufa na kibas ban béeb buwaa dëk ga asamaanda.

⁷ Ya onussa kiheñoh buwii enu buu Koohda ee ya laak ndam ga dookba. Ya onussa ban dooli ga dook níilaa en béeb, heetaa en béeb, lakaa en béeb na kúlkaa en béeb.

⁸ Béeb buwii ga ëldúna, ee aboh ga iñaa wa saksee bi wati, teekcaagaba bídussii ga këyítfaa buwaa laak kipeskaada, hayussi kijaa-muk. Këyítfaama fuu kubaalkaa hoossee fodii sarahda.

⁹ Baa fu laakin nof kikelohaa, súkúruka!

¹⁰ Baa Kooh wo' an fu hay kibagunaa, fu hay kibagu. Kooh wo' an fu hay ki'apu na kalawaa, fu hay ki'apu na kalaβ. Iñaama tah buwii en buu Koohda, ba jom kiguu'guuluk hen ee ba taam na ngëm.

Raβ meyca ga kakayfi

11 Waa ennda dfa, mi hotta rab yiliis yaa en na kimey ga kakayfii. Ya bayin wiyy kanak, caa man na tuwiyy baal yiyín ee ya wo'ee fodii gon-jësík.

12 Rawaa meyee ga giyaada, béeb doolaa ya laakda, yiima laakinwa ee ya yaa teewohwa ga fikii rawaa ga giyaada. Ya yaa gítín bu-eldúna kijaamuk rawaama meyoh giyaa ee bay gaaña man na ya hoossee hen bi wakinda.

13 Ya yaa tum kintaan ciyaak, caa karin sah bi ga kiyóoski' kakay, ga fikii béeb, kiwiikaa meyoh asamaanda.

14 Fodaama, ya múuydi buwii ga öldúnada na kintaancaama ya onu kitum, ga fikii rawaa meyohee ga giyaada. Ya yaa wo' buwaa kihewí' nataalaa rawaa hoossee na kalaɓfaa ee ya yaa pesisda.

15 Ya onussa kipesi' nataalaa rawaa waama, ya tumbawa bi wa mínnda kiwo', ee wa onuunun an béeb baa fu jaamukkiwanaa fu apu.

16 Rawaa yukanakyaa gítínnda kon béeb buwii, oomaano, yaakoo, buuroo, nduuloo, ñaamoo, baa enndii ñaamoo, kibay mandarga rawaa ga yah-ñaam wala ga púk.

17 En danaa, ken mínoo kilom wala kitoon ee bayyii mandargaa rawaa: ennda teekaagari wala kidaa hín nawa.†

18 Diima kilaak hamham keri meekisohu dii: baa laakin hel hay kimín ki'ínoh inii kídii teekii rawii waa' kiwo'da. En ki'ena, kidiima hín

† 13:17 13: 17 Ga lakcaa waama, occaagaca kínsee hen, ocaa en béeb bayeera mandarga kín, fodii dii: a = 1; b = 2; c = 3. Kon teek mineera kijagu fodii kikin.

na wii teekii bo'-súusúus‡. Wërí en téemée'-yitniinoo na daan̄kaah-yitniinoo na yitniinoo (666).

14

Kubaalkaa na buwaa biyewinbaa ya laasda

¹ Waa ennda da, mi hotta Kubaalkaa tuukin ga janjagaa Síyon, ya na bo' bijúnni citéemée' na bijúnni cidaan̄kaah-nikiis na bijúnni cinikiis (144.000). Yaa en béeb, teekii kubaalkii na wii Kooh paamci, bíduunun ga púkaagari.

² Mi kelohha koonaa, kaa meyoh asamaan, ee ka rii' en fan yëngélaa dúuscaa ga giyaada, en fan ban ín̄j wiyaak. Koonaa mi kelohda madin ban na rii' riiticaa bibo' en na kiriiti.

³ Béeb buwaama baa yeek yeek-kañ wi'as ga fikii ban̄-buuraa, ga fikii enaamaca binikiisbaa en na kipesda, ee ga fikii yaakcaa ban. Yeekaama, Ken mínoowa kiyoon, enndii buwaa bijúnni-téemée'baa na bijúnni-daan̄kaah-nikiis na bijúnni-nikiisbaa baama Kooh laas ga ëldúnadanaa.

⁴ Buwaama nak mosoo kilíib ga kitaam na beti, ee ba setin wic. Ba taabuki Kubaalkii daa ja aaw tóoh. Kooh yërí laasba ga díkaanti buwii, ba erohha hafba ga Kooh na ga Kubaalkii fodii iñaa nísu ga iñcaa píiku, kifaani' Koohda.

⁵ Ee saboh fiinoo mosoo kimey ga kúuwba: ba laakoo sík.

‡ **13:18** 13: 18 Kídaa teekaama mandarga ëldúna na buwii en gada, ndaga bo' saku ga besaa wu-yitniinoowaa. Kon rawaa bay mandargaa bo' ee mandarga iñaa mattii. Kooh laak kín wu-yitnakanak.

Malaaka baahay yéegalohha atti'aa Kooh

⁶ Waa ennda dā, mi hotta malaaka yiliis yaa en na kipún ga jepitaa asamaan. Ya haydoh he-whew winéwí' waa nísukoo bi taa', kiyéegalwa béeb buwii ga éldúnadā: kúlkaa en béeb, níilaa en béeb, lakaa en béeb na heetaa en béeb.

⁷ Ya yaa wo' didóolí' an:

- Niikat Kooh ee dū e'ti ndam! Kayoh, wahtii ya yah ki'atti' éldúnadā le'in. Kon jaamukat bii sak asamaanii, kakayfii, giyyii na haalaa-músúciida.

⁸ Laakka malaaka yiliis, yukanak, taammba ga fenoo yudewaayaa, wo''a an:

- Babíloon, teerii wiyaakwii keenin! Ya yii ya léeldée heetcii béeb na biiñii kifaanuk-pakaykiigari kiyaakkii ya enukohda, ya keenin jac!

⁹ Laakka malaaka yiliis, yukaahay, taammba ga fenoo banakbaama, wo''a didóolí' an:

- Béeb baa fu jaamuk rawii na nataaliigari, ee fu bay mandargiigari ga púkaagaraa wala ga yahaagaraanaa,

¹⁰ fu hay ki'an ban ga biiñaa aylukaa Kooh. Biiñaama nak koocussii ee Kooh hafanndaawa ga kaas aylukaagari. Fu yaama, fu hay kisodalu lool ga kiwiikaa na pëndēlaa witēmí'waa, ga fíkí malaakacii Kooh na ga fíkí Kubaalkii.

¹¹ Fodaama kiwiikaa yahhaa kisodalda, iifi-ilaagaka yah kidúuk bi taa'. Ee buwii jaamuki rawii na nataalaagarida, na béeb baa mandarga'u na teekiigari, laaksanndii íika', enndii wek enndii noh.

¹² Iñaama tah buwii en bu-Kooh, taabuk iñcii ya nakoh kitum, ee ba gëmin ga Yéesudfa, ba jomin kiguu'guuluk.

¹³ Waa ennda dfa, mi kelohha koonakaa meyoh asamaan, wo''aroo an:

- Bídaa iñii yii: «Aboh diima, ba yewinin múu' buwii en wíinoo na Ha'mudii bi ga kikaanda!» Helii yisela'í'yii wo' an:

- Kayoh, ba hay ki'íikaruk ga coonucaa ba dayeedfa. En ki'ena, tumeencaagaba hayba kitaabuk.

Ēldúna píikussa

¹⁴ Waa ennda dfa, mi hotta yaayeel wiyaanaaw der, ee ga dookgaa laakin iñaa yuŋ ga man na bo'*. Ya ekukin baanu-buu' wu-wúruus ga hafa, ee ya abin píikaa wikéeñí' ga yahaagari.

¹⁵ Laakka malaaka yiliis yaa meyoh Kaanfaa Kooh, ya yaa fiip baa yuŋ ga yaayeelaada an:

- Tíkaa píikaaniigaraa fu aaw kígú' ndaga kipíik le'in ee tooh lúudin kipíik ga kakayfii.

¹⁶ Fodaama, baa yuŋ ga dook yaayeelaada weessa píikaanaagari ga kakayfii, ěldúna tooh píikussa.

¹⁷ Laakka malaaka yiliis yaa meyoh Kaanfaa Kooh ga dookda. Yaama ban abin píikaa wikéeñí'.

¹⁸ Lēehí'ta, laakka ban malaaka yiliis yaa meyoh loteelaa. Yaama yērí laak dooli ga kiwii. Ya fiippa yaa bay píikaanaada, didóolí an:

- Tíkaa píikaaniigaraa wikéeñí'wii, fu gú' yool-reseñcii ga ěldúnada, ndaga ca lúudin.

* 14:14 14: 14 Malkat 1: 13; Dañeel 7: 13.

¹⁹ Waa ennda da, malaakaa weessa piikaanaagari ga kakayfii, gú'ta yoolcaa reseñcii ga èldúnada. Ya íiffaca ga seesaa'-biiña wiyaa kwaa en aylukaa Koohda.

²⁰ Towu reseñtaa togisohussa ga duuy iña seesohsida, ga foogaanaa teeraada. Ñif meyooha ga, wa taakka iña hín na kíloomeet citéemée'-kaahay (300) ga agilaat, ee wa lappa bi hínnda na laabcaa pëníscaa ga dook.

15

Malaakaaa biyitnabanakbaa na kofeelcaa ciyitnakanakcaa méeñdohda

¹ Waa ennda da, Kooh teefparoo enaama yiyaak yiliis ga asamaan, yidóoyi-waa': malaaka biyitnabanak bayuunun kofeelcaa ciyitnakanakcaa méeñjoh ee céri yah kimetí' aylukaa Koohda.

² Mi hotta ban enaama, en fan giyy-seetu, waa akitoihu na kiwii. Buwaa téhin rawaa, ba jaamukii nataalaagari, ee ba bayyii kidaa hín na teekaagarida, tuukuunun ga dook giyy-seetaa. Ba níukin riiticaa Kooh erebada,

³ ee ba baa yeek yeek-kañii Móyis, súrgaa Kooh na wii Kubaalkii, an:

- Kooh, Ha'mudii ee mín ga toohda, tumeenciigaraa yakin ee newin kimalak, fu buurii béeb heetcii, iña fu natin kitum tooh, júwin ee koo' ga waas.

⁴ Ha'mudii, bii kaañanndaa kiniikoo ba? Bii sagan kikañ teekiigaraada ba? Kayoh, fu don fu yéri sela', ee béeb heetcii hay kihayu yí'u

ga fíkiifu, jaamuksiraa, ndaga ða hotin an tumeenciigaraa júwin.

⁵ Waa iñaama paaffa, mi hotta ga asamaan, ðekataa wěñ kisela' en ga taalaa teewoh kifili-imunkaa Kooh na buwiida, lëgísukin.

⁶ Malaakacaa biyitnabanakbaa bayu kofeelcaa ciyitnakanakcaadfa meyohussa da. Malaakaa en ðeeð ekuk kúltí sooy fiyaanaaw ðer bi faa melic, ee pëkírúkin liið-wúrúus ga fasaafaa.

⁷ Yíinoo ga enaamacaa binikiisbaa en na kipesdã* e'ta malaakacaa biyitnabanakbaa kaas-wúrúus ciyitnakanak caa líifin muut na aylukaa Kooh, yii en na kipes bi taa'da.

⁸ Waa ennda ða, ðekataama wěñ kisela'da líiffa na iifiil, kiteewoh ndamaa Kooh na doolaa-gari. Ee ken mínndii da ki'aas bi ga daa kofeelcaa ciyitnakanakcaa malaakacaa biyitnabanakbaa haydohda matan.

Kaascaa ciyitnakanakcaa tum aylukaa Koohda

16

Kaasaa ðeðda

¹ Tíkka ga, mi kelohha koonaa kiyaak, kaa meyoh ðekataa wěñ kisela' ga Kaanfaa Koohda, ka wo'a malaakacaa biyitnabanakbaa an:

- Karat, d'ú íif ga ëldúna kaascii ciyitnakanakcii tum aylukii Koohda.

² Waa ennda ða, malaakaa ðeðda, ka'ta, íiffa kaasaagari ga ëldúna. Taaw cibóní', ciméeskí'

* 15:7 15: 7 Malkat 4: 6.

dalla kimey ga faancaa buwaa bayee mandargaa rawaa ee jaamukseeta nataalaagarida.

Kaasaa wukanakwaa

³ Malaakaa yukanakyaa íiffa kaasaagari ga giiyaa, músúmaa dalla kiman na ñíf baa kaanin. Béeb iñcaaa pesee ga giiyaada kaannda.

Kaasaa wukaahaywaa

⁴ Malaakaa yukaahayyaa íiffa kaasaagari ga húlúbcii na haalaa-músúccii, ca súpítukka ennda ñíf.

⁵ Daama, mi kelohha malaakaa onu dooli ga dook músúcciida wo''a an:

- Fu yii fu en, fu enee ee fu sela'inda, fu júwin ga dum fu atti' iñcumada.

⁶ Waa ba bëri aamee ñifaa buwaa en buufuda na waa seldiigaciigaraa, fu nak, fu erinba ñíf ba an ee gënin gaba.

⁷ Mi kelohha koonaa kaa meyoh loteelaa tëkírohssi cúuraayda an:

- Ehee, Kooh, Ha'mudii mín toohda, iñcii fu atti'da koo' ga waas ee júwin!

Kaasaa wu-nikiiswaa

⁸ Malaakaa yunikiisyyaa íiffa kaasaagari ga dook nohii, wa onussa kitëki' buwii na kiwiiki-igawa.

⁹ Noh witëmi' aawwa buwii kitëki', ba baa bas Kooh, ya yii ya laak dooli ga dook kofeelcaa caamada. Ee ba sannga kisúpít kipeskaagaba, ba e' Kooh ndam.

Kaasaa wu-yëtúuswaa

¹⁰ Malaakaa yuyëtúusyaa íiffa kaasaagari ga dook bañ-buuraa rawaa. Fodaama, kúlkaa

rawaa nguurukohda ennda ga ñúus kërúus. Buwaa aawwa kidowuk perem ndaga mesiklaat.

¹¹ Ba ßaa ßas Kooh yii ga asamaanda ndaga kofeelcaa ßa en na kidayda na taawcaa ambada; ee bi wati, ßa sannga kisúpít kipeskaagaba.

Kaasaa wu-yitniinoowaa

¹² Malaakaa yuyitniinooyaa iiffa kaasaagari ga húlúwaa wiyaakwaa wo'u Ēfaratda, músúmaa dalla kisiñ kifoñi' buu'caa kúlkohu meyaa'-nohda waas.

¹³ Waa ennda da, mi hotta raß bibóni' baahay ßaa waa' kiman na buuru-buu', ßa meyca, yii ga kúuwkaa gon-jésíkaa, yíinoo ga kúuwkaa rawaa*, yíinooyaa ga kúuwkaa seldíiga sépí'í'-ga-nofaa†.

¹⁴ En ki'ena, iñcaa enee raß bibóni', ßaa tumi kintaan. Ba ka'ta ga buu'cii ga öldúnada béebba, kihídírohba kiheñohnee ga besaa wiyaakwaa Kooh, yii mín tooh amda.

¹⁵ Ha'mudii wo' an:

- Malakat, mi yii hay fodii lok. Baa neehhii ee yaa na kúltícaagari, yewinin múu' ndaga ya tíidoo faan buucuuc bi ßo' hoti kacici.

¹⁶ Fodaama, raßcaa bibóni'baa hídírohussa buu'cii öldúna ga ðekataa wo'si ga ki'Eberëe Armagedonða.

Kaasaa wu-yitnakanakwaa

* **16:13** 16: 13 Rawaa meyee ga giyaada † **16:13** 16: 13 Rawaa yukanakwaa, meyohee kakayda yeri bayu dii «seldíiga sépí'í'-ga-nofaa» ee en ßaa tik hafci seldíiga-Koohda. Malkat ßan 19: 20.

17 Malaakaa yuyitnakanakyaa íiffa kaasaagari ga uurisii. Koonaa kiyaak kelohukka ga defkataa wēñ kisela'da, meyoh bañ-buuraa. Ka wo''a an:
- Matin sēk!

18 Daama, laakka melic, toonaa na ínín, caa en na kirí', na yēngēluk-kakay wiyaak, waa mosoo kilaak iñaa bo'-súusúus enee ga ēldúna bi wati.

19 Teeraa wiyaakwa da'sukohha kom kaahay ee teerucii túltii béebca bú'ta. Babíloon nak, teeraa wiyaakwaama, Kooh alliiwa. Ya anluko-hwa kaas-biiñaa en aylukaagari witamóhi'waa.

20 Dēkcaa giiyaa wíldá tóohca ennda mes ee ken hotissii janjan wínoo.

21 Tob-galaas wiyaak, waa bitlaataa kalam-caa jomin kile' kíloo cidaañkaah-nikiis, meyo-hha asamaan, dalla kikeen ga dook buwaa. Buwaa nak baa bas Kooh ndaga mesiklaataa tob-galaasaa haydoh ga dookbada. En ki'enaar, kofeelkaama dal gabada, lak barin.

17

Beti faankoh-pakayfaa na rawaa

1 Waa ennda da, yínoo ga maalaakacaa biyitnabanakbaa bay kaas mesiklaatcaa ciyitnakanakcaada, hayya, wo''aroo an:

- Hay, mi teebpaa atti'ii sek beti faankoh-pakayfii* fiyaakfii yípuk ga yahaa giiycii ciyaakciida.

* **17:1** 17: 1 Betifi faankoh-pakayfii wéri teewoh jíkaa hotuk ga teekaa teeraa Babiloonfa.

² Buu'cii ga ëldúnada faanukuunun nari, ee buwii ga ëldúnada laaluunun ga biiñii en kifaanuk-pakaykiigarida.

³ Helii Kooh dallaroo kisooruk, malaakaa bayyaroo ga ëgí'-dúndagaa. Mi hotta daama betifaa lap ga dook rab yiyo'oh cor. Faanfaa rawaa gomin na teek basee ga Kooh, ee ya bayin haf ciyitnakanak na wiiy cidaanakaah.

⁴ Betifaa ekuk kúltí ciyo'oh cor, cimelic-melic, ya líifin na wúrúus na jamaa na pemi. Ya bayin ga yahci kaas wúrúus, waa líifin na enaama cisépi'í' caa araamin ee límukoh ga kifaanuk-pakaykaagari.

⁵ Laakin teekaa bídu ga púkaagari ee iñaa kúmpa. Bídu ga an:

«Babíloon yii yiyaakyii, eew faankoh-pakaycii, eew enaamacii ci'araami'cii ga ëldúnada.»

⁶ Mi hotta an betifaa laalin ga ñífaa buwaa en buu Koohda, buwaa seedi'ee Yéesuda. Daa mi hoteefa, mi waaru'a lool.

⁷ Malaakaa nak wo''aroo an:

- Fu waaru' ya hinda? Mi hayyaa kiléeri' kúmpafii en ga betifii, na rawii koorukki, ee bay hafcii ciyitnakanacii na wiiycii cidaanakaahciida.

⁸ Rawii fu hotda peseera, kipesci leehha. Ya hay kimeyoh bu-baam†, ya aaw ga kisan'ku'uk. Fodaama, buwii ga ëldúnada, ee ga iñaa wa saksee bi wati, teekcaagaba bídussii ga këyítfaa bay teekcaa buwaa laak kipeskaa leehooda, hay

† **17:8 17:** 8 Bu-baam Dekataa jafohsi rabcaa ga bí' kakayda. Ga baahaa yaawúu'caa, dekataama, ga bí' kakayda, rabcaa daaksi da, ba seki besaa ba atti'san kikaan bi taa'da.

kiwaaru'u binaa ɓa hot rawaanaa, ndaga rawaa peseera, kipesci leehha, ee ya hay kihayis.

⁹ Diima, ki'ínoh iñii yii meekisoh kilaak hel na hamham: hafcii ciyitnakanakcii teewoh tégelcii ciyitnakanakcii betifii yípukohɗa; ca teewoh buu' ɓiyitnaɓanak ɓan.

¹⁰ Biyētúus ga buu'caama laasin kikeenu, yuyitniinooyii yii nguuruk diima, ee yuyitnakanakyaa hayyii duum. Wayee binaa ya hayaa, ya joman dii ki'en jutuut.

¹¹ Rawii pesee ee kipesci leehɗa, ya ga kihafci, iñaa buu' yuyitnakaahay. Ya kíndohu ɓan ga ɓiyitnaɓanakɓaa ee ya aaw ga kisanjku'uk.

¹² Wiiycii cidaanɗaahcii fu hotɗa nak, cèrí en buu' ɓidaanɗaah, ɓaa dallii kinguuruk duum. Ba hay kinguuruk, wayee ɓa onsan kinguuruk wahtu wiinoo doŋ ee ɓa yah kibok kinguuruk na rawii.

¹³ Ba ɓéeɓɓa nak, ɓa díiruk enaama yíinoo: ki'e' rawii kimínkiigaba na dooliigaba.

¹⁴ Ba hay kiheñoh Kubaalkii wayee Kubaalkii hay kilaak ndam ga ɗookɓa, ndaga yèrí en Ha'mudii ha'muncii, ennda Buurii buu'cii ɓan. Buwii ya nook ga hafci, ya fal ee ɓa gëm garíɗa, ɓa hay kibok ɓan kilaak ndam nari.

¹⁵ Tíkka ga, malaakaa wo'issaroo an:

- Giiycii fu hotɗa, cii beti faankoh-pakayfi yípukohɗa, teewoh heetcii, mbooloocii, túltii na lakcii ga éldúnada.

¹⁶ Wiiycii cidaanɗaahcii fu hotɗa, ca na rawii waa'sandii kihot ga betifii. Ba hay kite' ɓéeɓ iñcii ya laakɗa, ya tesɗa ɗúŋ. Ba hay kiñam

nahcii faanfigari, ba tēkí' iñaa tes garíða ga kiwii.

¹⁷ En ki'ena, Kooh tumín ga keeñcaagaba, ba mēti' iñaa ya natee kitumda, ba bokka kidíiruk iñaa, ennda ki'e' rawii doolaa nguu'caagaba, bi ga daa iñcaa Kooh wo' da matan.

¹⁸ Betifii fu hotda nak teewoh teerii wiyaakwii nguuruk ga dook buu'cii ga ëldúnada.

18

Keena Babíloon, teeraa wiyaakwaa

¹ Ga waa iñaa paaffa, mi hotta malaaka yiliis yaa yoosukoh asamaan. Ya laakin dooli wiyaak ee lee'laataa meyoh ga ndamaagaríða gommba ga ëldúna.

² Ya dalla kiles koonaa kiyaak an:

- Babíloon, teerii wiyaakwii keenin, wa keenin jac! Diimada ya enin didēkaa' rab-seytaanicii, daakkaaríi béeb rabcii sibóní'bi, na béeb selcii tabin kiñam [na béeb júu'cii tabin kiñam], ee ken waa'tiida.

³ En ki'ena, heetcii ga ëldúnada toohca anuun ga biiñiigari en kifaanuk-pakaykii kiyaakkii ya enukohda. Buu'cii ga ëldúnada faankuunun nari, ee kiwaa' mo'laat ëldúnakiigari barínda onin toonohcii ga ëldúnada kilaak alal ga.

⁴ Lēehí'ta, mi kelohha koonaa kiliis kaa meyoh asamaan an:

- Dú heetiigoo, meyat gari, en danaa dú bokoo ga baakaa'ciigari ee dú akitoohsoo ga kofeelcii yahhi kidalda.

⁵ Kayoh, baakaa'ciigari tíkísukohin bi le'in asamaan ee Kooh hot ga tumeenciigari cibóní'cii.

⁶ Íkatti iñii ya tumee buwaada, fayatti waas kanak iñaa ya wútiroheeda. Líifdat kaasaagari na anahaa wēñ ki'aay waas kanak waa ya eree buwii ki'anda.

⁷ Ga daa ya hídí' kigooñi' hafci ndam na mo'laatda tooh, tikatti iñaa hinda ga coonu na kofeel. Ya wo' ga duuyci an: «Mi yii yunnga dii dēs fodii buu' yibeti, mi enndii betifaa yah kiñak yaal, ee mi inohanndii múk kitoŋ.»

⁸ Iñaama yērí tahan bi kofeelcii sekkida hidoohan kidal ga dookci ga bes wínoo: ennda kikaan, kitoŋ na a', ee ya hay kitékíru ga kiwii. Kayoh, Kooh, Ha'mudii atti'ida, yērí mín ga tooh.

⁹ Béeḅ buu'cii ga öldúna faanuksee nari, bokussa nari kinebluk ga alalaagarida, binaa ba hot iifilii kiwiikii ya yah kitékírohufanaa, ba hay kifipoh, ba kodukiri.

¹⁰ Ba hay kiceel palah ndaga kitit ga coonucaa ya dayanda, ee ba wo'i an:

- Massa, éey massa, fu Babíloon, teerii wiyaak-wii, teerii wilëekí'-dooliwii! Wahtii wa wínoo doŋ ee atti'ii fu atti'uda matta!

¹¹ Toonohcii ga öldúnada, ba ban, ba hay ki'en ga kifipoh, ba kodukiri ndaga ken lomsisoo iñcaa ba toonida:

¹² ennda wúruus, hēelís, jamaa na pemi; ennda ban piis ci'elep-elep, piis cisooy, piis ciyo'oh cor cimelic-melic; ennda ban heet haangacaa yoobpii, na enaamacaa hēwírohu síis cooh, na haanga ciséerí', pērēm, pewiñ wala atoh wimórí' waa wo'si marba;

¹³ ennda ban safalaah kēedii' na éeñdaah ciliis, la'koleñ, heet cúuraay ciyewin, biiñ,

dúuleen, fëriñ na beli, enoh, baal, pënís, sareet, bi ga ßiñaam na ßuwaa abu hen.

¹⁴ Toonohcaama hayyi kiwo' ßan an:

- Iñcii fu heelee kilaak ga keeñfuda tóohca saadinndaa. Tóoh alaliigaraa na mo'laatcii fu ßayeeda, fu hídin gaca ða ðún, ee fu laassisoo gaca bi taa'.

¹⁵ Toonohcaa laaku alal ga toonaagaba ga teeraamada hay kiceelu palah ndaga kitíit ga coonucaa ya dayanda, ßa fiipohi, ßa koduki iñaama.

¹⁶ Ba hay kiwo' an:

- Massa, éey massa teerii wiyaakwii ekukee kúltí ci'elep-elepcii, cisooycii, kúltícii ciyo'oh cor, cimo'laatcii; teerii pokukee wúrúscii, jamaacii na pemiciida!

¹⁷ Wahtii wa wínoo don, alaliigaraa béebwa púdin! Fodaama béeb fólíroh gaalcii, béeb ßuwii aasi gaal kibaabða, ßuwii lëgëyi ga giiyða na ßuwii ay kipesba ga giiyða, ceelussa palah,

¹⁸ ee daa ßa hotee iifilaa tékíree teeraada, ßa fiippa an:

- Laakoo múk teeraa hín na teerii wii kiyaak!.

¹⁹ Ba ßaa íifuk kakay ga hafcaa, ßa ßaa weleluk, ßa ßaa fiipoh, ßa ßaa koduk iñaama, an:

- Massa, éey massa teerii wiyaakwii! Ha'-gaalcii ga giiyciida béebba ßewohu alalciigaba ga kisiidikiigari, ee wahtii wa wínoo don, wa ðúbírussa!

²⁰ Fu asamaanii, neßlukaa ga dii wa ðúbíruda! Neßlukat, ðú ßuwii en ßuu Koohða, ðú,

apotaa'cii, na d'ú seldíga-Koohcii. Kayoh, Kooh ildúkdinndúu, ya atti'inndi.

²¹ Waa ennda d'a, malaaka yilëeki'-dooli bebpa atoh wiyaak waa man na cii dílohsi belid'a, jaffawa ga giyyaa, wo''a an:

- Babíloon, teerii wiyaakwii yah kijafu d'a fúr, ken hotsisoowa bi taa'!

²² Ken kelohsanndii ga leeloofu típ-halam na koonaa yeekoh, mbiwoh na típoh kúlúf. Ken hotsanndii ga leeloofu lëgëyoh, yaa mín ki'en tóoh, na kandanj kédí.

²³ Lee'laat lampu melicsisoo ga leeloofu, ee ken kelohsisoo ga d'uuyfu típuk sëgílook. Toonohci-igaraa bëri wënee dooli ga ildúna, ee luhuseeni-igaraa tahin béeb heetci kimúuy.

²⁴ Baatta ga, ñífi seldíga-Koohcii, na wii buwii en buu Koohd'a, na fan wii béeb buwii apsee ga ildúnad'a, hotukin ga kaanfu, fu Babíloon.

19

Yeek-ndam ga asamaan

¹ Ga waa iñaama paaffa, mi kelohha ga asamaan en fan koonaa kiyaak, kaa en na kirii' meyoh ga mbooloo wiyaak an:

- Alélúyaa! Kimúc, ndam, na kimín kuu Koohyiigaruu!

² Dii ya atti'ida taam ga kayoh ee júwin. Ya atti'in beti faankoh-pakayfii fiyaakfii yahsohee ildúna na kifaanuk-pakaykiigarida, ee ñífaa seldígacaagari betifaama aamee na yahcida, ya ildúkdinbawa ga dookci.

³ Tíkissa ga, ka wo'issa an:

- Alélúyaa! Iifilii teerii en na kitakda dúukin pútúl, ee yah bi taa'!

⁴ Waa ennda da, yaakcaa bidaañkaah-kanak na binikiisbaa, na enaamacao binikiisbaa en na kipesda yí'ussa baa jaamuk Kooh, yii yuñ ga bañ-buuriida, ba baa wo' an:

- Aameen! Alélúyaa!

Cuunoh sēgílookfaa kubaalkaa

⁵ Laakka koonaa, kaa meyoh ga bañ-buuraa, wo''a an:

- Kañat Koohyiigaruu, dú béebpúu súrgaciigari, dú bii dú niikinndida, oomaanoo, yaakoo.

⁶ Lēehí'ta, mi kelohha en fan koonaa, kaa meyoh ga mbooloo wiyaak, kaa ríi' en fan dúuscaa ga giyaada, wala ínín ciyaak caa en na kiles, an:

- Alélúyaa! Kayoh, Kooh, Ha'mudiigaruu mín ga tóohda aasin ga nguuriigari.

⁷ Du neblukat, du koltukat ndaga keeñ wisóosí', dú e'ti ndam ndaga sēgílookfii Kubaalkii le'in kimma. Kílookkiigari hēwírukin bi morin.

⁸ Ka onuunun ki'ekuk kúlti-sooy fiyaanaaw der, fimélicí'. Kúlti-sooy faama teewoh iñcaa cijúwí'caa buwaa en buu Kooh tumida.

⁹ Malaakaa dallaroo kiwo' an:

- Bídaa iñii yii: 'Ba yewinin múu', buwii bayu kiñam ga sēgílookfii Kubaalkiida. Tíkka ga, ya wo'issaroo an:

- Wo'eencuma Kooh wo'ca sah-sah.

¹⁰ Waa ennda da, mi jafukka kakay ga kotcaagari kijaamukki. Wayee ya wo''aroo an:

- Múk, kaa tum iñuma. Mi súrga don fodiigaraa, fodii ban mbok-kerceencaagaraa abu kayohfaa Yéesu seedi'da. Jaamukaa Kooh! En ki'ena, kayohfaa Yéesu seedi'da fëri léeri' hel-caa seldiiga-Koohcaa.

Iñcii ciyitnakanakcii yah kimëeñjoh kilaakda

1. Baa lap pënísfaa fiyaanaawfaada

¹¹ Lëehí'ta, mi hotta asamaan lëgísukin, pënís fiyaanaaw dalla kimey. Laakin baa lapfa, ee teeku “Yiwóori'yii, Yukayohyii”. Dii ya atti'ida júwin ee ya heñohi ga kayoh.

¹² Hascaagari caa bac en fan kiwiikaa jaalohin ee ya bayin ga hafa baanu-buu' ciyewin. Bíduunun gari teek, waa enndiirinaa, ken ínohoowa.

¹³ Ya ekukin kúltí, faa ñoodu ga ñíf. Ya teeku “Wo'eenii Kooh”.

¹⁴ Heñohohcaa ga asamaanda taabuunun ga fenoci lapu pënís biyaanaaw ban, ba ekukin kúltí sooy ciyaanaaw ñer.

¹⁵ Kalab fikëeñí', faa ya yah kifeekoh heetciida, meyca ga kúuwkaagari. Ya yah buwii kiníi' na ngot pewiñ, ee ya togisoh towu-resenjaa ga duuy diseesaa'daa en aylukaa Kooh witamóhí'waa, Kooh yii mín ga tóohda.

¹⁶ Bíduunun ga kúltífaagari na ga poogalaa-gari teekaa wo' an “Buurii buu'cii, Ha'mudii ha'muncii”.

2. Mbúumbaayaa wiyaakwaa selcaa

17 Tíkka ga, mi hotta malaaka yaa tuukin ga dūuy nohii. Ya fiippa béeb selcii púdi ga jepitaa asamaanda an:

- Hayat, hídirukohat kiñam cuunohfii fiyaakfii Kooh béytohda!

18 Hayat kiñam townohtii faancii buu'cii, townohtii cii buwii biyaakbii kuliyuki ga heñda, cii ha'-doolicii, cii pēniscii na cii buwii lapbada, cii béeb buwii: ennda ñaam, ennda buwaa enndii ñaamda, oomaanoo, yaakoo.

3. Rawaa búukussa ya na sēldiiga-Seytaanaa

19 Waa ennda da, mi hotta rawaa, ya na buu'cii ga ēldúnada, na buwii taabi naba kiheñohda, ba hídirukohha kiheñohnee na baa yaama lap pēnísfaa fiyaanaawfaada, ya na buwaa taam narida ban.

20 Rawaa abussa, ya na sēldiiga sépí'í'-ga-nofaa tumee kintaancaa ga fikíida. Kintaancaama cēri ya dúkohee buwaa bay mandargaa rawaa ee ba jaamukee nataalaagarida. Ba banak, ba ja-fussa ga dūuy kiwiikaa na pēndēlaa witēmí'waa ee lak ba baa lís kipes.

21 Buwaa bíinoo tesda apussa na kalabfaa mey ga kúuwkaa baa lap pēnísfaada, ee béeb selcii ñamussa ga faancaa buwaama bi kapussa.

20

Nguuraa tikiis tijunnitaa

4. Goñ-jēsíkkaa bagussa aaw tikiis tijunni

1 Lēhí'ta, mi hotta malaaka, yaa yoosukoh asamaan, bayin ga yahci kucēwíikaa bu-baam, na ban ceen fidéena.

² Ya ammba goŋ-jësíkaa, goŋ cosaanaama wo'u sépí'í'-ga-nof, wala Seytaanída. Ya baŋgari ndiit na ceenfaa, kitèhdohhi tíkíis tijúnni.

³ Ya jaffari ga bu-baam, ya tëcca halaa, galla pewiñ ga dookгаа, en dānaa, ya mínsisoo kíduk heetci ga èldúnada bi ga daa tíkíistaa tijúnnitaa paafan. Paaf danaa, ya jomin kibégísu ya íisu jutuut.

⁴ Tíkka ga, mi hotta baŋ-buu'caa, buwaa yuŋ ga dookгаада onussa kimín ki'atti'. Mi hotta fodaama fitcaa buwaa hafcaa gú'see ndaga daa ba seedi'ee Yéesu ee ba gémee wo'eenii Kooħda. Buwiima mosoo kijaamuk rawii, mosoo kijaamuk baŋ nataalaagari ee ba bayyii mandargaa rawii, enndii ga púk enndii ga yah. Ba mílissa*, ba bokka kinguuruk na Kiristaanii tíkíis tijúnni.

⁵ Waama wéri en kimílískaa debdá. Buwaa tes ee ba kaaninda mílisanndii bi ga daa tíkíistaa tijúnnitaa matan.

⁶ Buwaama boku ga kimílískaa kaama debdá, yewinin múu' ee ba sela'in. Kikaankaa kukanakkaa laakoo dooli ga dookba. Ee ba yah ki'en bisarahoh Kooħ, bisarahoh Kiristaanii, ba bok nari kinguuruk ga tíkíistaa tijúnnitaa.

Seytaani jafussa ga kiwiikaa bi taa'

⁷ Binaa tíkíistaa tijúnnitaa mataa, Seytaani hay kibégísu ga kasaa ya enoheeda.

* **20:4** 20: 4 Laakin lèegísoħcaa wo'u duma an «Ba pessa». Malkat baŋ 20: 5

⁸ Ee ya hay kiboyukis kidúknee heetcii en daa en tooh ga ëldúnada, ennda Gok na Magok†, ya hídírohba kiheñohnee. Ba hay kiyewin bi ba hín na tukakaytii ga yahaa giyyiida.

⁹ Ba tassa daa en tooh ga kakayfii, ba soonnga buwii en buu Koohda na teeraa Kooh keeñukda. Wayee laakka kiwiikaa meyoh asamaan tēki'taba.

¹⁰ Sépí'í'-ga-nofii dúkee buwaada nak jafussa ga giyy-kiwiinaa na pëndëlaa witēmí'waa, daa gon-jēsíkkaa na seldíiga sépí'í'-ga-nofaa jafuda. Daama, ba yah ki'en ga mesiklaat wekoo, nohoo bi taa'.

Atti'aa mēeñjohda

¹¹ Tíkka ga mi hotta ban-buu' wiyaak wiyaanaaw der, mi hotta ban baa yuñ gada. Asamaanii na kakayfii núpussa, úsaayussari, ee ken inohissii daa ca aawda.

¹² Mi hotta ban buwii kaaninda, oomaanoo, yaakoo, tuukuunun ga fíkíi ban-buuraa. Laakka këyítcaa kúnísu. Këyít filiis kúníussa ban. Faama fëri en këyítfaa bay teekcaa buwaa laak kipeskaa leehooda. Buwaa kaaninda atti'ussa, ga iñaa bídu ga këyítcaada, yaa en béeb ga iñcaa ya tumda.

¹³ Buwaa kaan ga giyyda, giyyii íkkaða. Kikaankii na defataa buwaa kaanin ðaakohuda ban, íkussa buwaa kaan ensee dada. Ee béeb buwaa atti'ussa, yaa en béeb ga iñcaa ya tumda.

† 20:8 20: 8 Malkat Esekíyeel 38. Teekcaama cëri mandarga heetcaa sagoh na buwaa Kooh, ga bescaa mēeñjohda.

¹⁴ Lëehí'ta, kikaankii, ka na ðekataa buwaa kaanin ðaakohuda jafussa ga giyy-kiwiinaa. Giyy-kiwiinaama wërí en kikaankaa kukanakkaa.

¹⁵ Béeḅ baa teekaagari bíduusii ga këyítfaa buwaa laak kipeskaa leehooda, jafussa ga giyy-kiwiinaa.

21

7. Asamaan wi'as na kakay fi'as

¹ Tíkka ga, mi hotta asamaan wi'as na kakay fi'as. Wiima lak asamaanaa laakee kudewaa na kakayfaa laakeeda múuyin mes ee giyy laakissii.

² Mi hotta ban teeraa wisela'í'waa, Yéerúsaleemyaa yi'asyaa, yaa yoosukoh asamaan meyoh ga Kooh. Wa waayukuunun bi jekin en fan kílookkaa hëwíruk kiyah kaan yaalci.

³ Mi kelohha koonaa kiyaak, kaa meyoh ga ban-buuraa, kaa wo' an:

- Diimaḁa, taalii Kooh ðëkohḁa weema ga ḁuuy buwii! Ya hay kidëk naba, ee ba, ba en heetiigari. Kooh ga kihafci, yah kidëk ga ḁuuyba, ya en Koohyigaba.

⁴ Ya hayba kimoosi' mooncaagaba béeḅca. Kikaan laaksisoo, loy na tikodukoh leeh, mesik-laak ban leeh. En ki'ena, lak ëldúnaanaa laakee kudewaada múuyin mes.

⁵ Waa ennda ḁa, baa yuḅ ga ban-buuraada wo''a an:

- Malka, mi yii tum tóoh yi'as.

Ee ya tíkka ga an:

- Bídaa iñii yii, ndaga wo'eencii cii wóorin ee kayoh kesi.

⁶ Léehee'ta ya wo''aroo an:

- Matin sèk! Mi yèrí en Alfaa, mi en Omegaa, mi en dalaarii mi en siñdaanii. Baa pílaa, mi, mi hayyi ki'on ya an ga kuhaalaakaa bay músúmaa onohi kipesda ee ya meekissoo dara ga.

⁷ Baa lebiroh bi ya mey ga na ndamaa, iñuma yèrí ya yah kiwaru, ee mi hay ki'en Koohyiigari, ya en kowuroo.

⁸ Wayee nak niikcaa, buwaa gëmmbiida, baa tumi iñaa araamin, baa lagi kumuun bo', buwaa faanuki na baa en béebda, naahcii, buwii jaamuki koofda, na béeb buwii wo'soo kayohda, waraagaba wèrí en kijafu ga giyyaa abin jépít na kiwii na pëndel witëmí'da: kikaankaa kukanakkaa kèrí kaama.

Yéerúsaleemyii yi'asyii

⁹ Waa ennda da, yínoo ga malaakacaa biyitnabanakbaa bayu kaascaa ciyitnakanakcaa líif na mesiklaatcaa ciyitnakanakcaa méeñjohda, hayya garoo, wo''aroo an:

- Hay, mi teebpaa kílookkii, kii en betifii Kubaalkiida.

¹⁰ Helaa Kooh sorukkaroo, malaakaa bayyaroo ga dook janjan wiyaak, wihóorí'. Ya teebparoo teeraa wisela'í'waa, Yéerúsaleem, waa yoosukoh asamaan, meyoh ga Kooh.

¹¹ Ndamaa Kooh lee'dinwa lañ. Meliclaataa teeraa man na atoh wimórí', waa wo'si yaspi* ee wa lee' fodii seetu.

* **21:11** 21: 11 Yaspi: iñaa heet atoh winóoyí', waa laakin hillii-hillii na yo'oh

¹² Tawah míi' wiyaak, wikëri' d'ook wëri' wíil teeraa ee tumuunun ga hal cidaañkaah na kanak. Malaaka bidaañkaah na banak bëri watukca. Teekcaa nílcii Isarayeel cidaañkaah na kanakcii bíduunun ga halcaama.

¹³ Lafcaa míiraa, waa en bééβ bay hal kaahay: hal kaahay ga lafaa hanoh meyaa'-nohda, hal kaahay ga lafaa hanoh meyaa'-noh yah-ñaamda, hal kaahay ga lafaa hanoh meyaa'-noh yah-senḏa na hal kaahay ga lafaa hanoh aasaa'-noh.

¹⁴ Míiraa teeraa nak yípuk ga d'ook atoh cidaañkaah na kanak, ee ga d'ook atohcaa, bíduunun ga teekcaa apotaa'caa Kubaalkaa bidaañkaah na banakbaa.

¹⁵ Malaakaa wo'ee narooda bayin iña na-tohsi: enee doo'-wúrus ee ya enoheewa kinatoh teeraa, halcaagawa na míiraa wíilwada.

¹⁶ Teeraa enee koñ cinikiis, caa hín ga bakaa en bééβ; hoo'laataa na agilaataa ca wíinoo. Malaakaa natta teeraa na dooraa ya bayda: hoo'laataa na agilaataa na iña aboh kakay aaw d'ookda, tóhca hínnda net. Waa en bééβ, ennda estaat† cijúnni-dañkaah na júnni-kanak (12.000).

¹⁷ Malaakaa ban natta míiraa: wa ennda ḡaaw citéemée' na cidaañkaah-nikiis na cinikiis (144). Ya nateewa fodii dii buwii natida.

¹⁸ Míiraa nak tawahohu atoh wimóri', waa wo'si yaspi ee teeraa tawahohussa wúrus píi',

† **21:16** 21: 16 Estaat man na dii natsi ga Kíloomeet wala meeta'da. Estaat wíinoo méenḡoh na meeta' citéemée'-kanak (200). Kídaa 12.000 abu fodii iña matin ee meyoh ga Kooh. Malkat Esekiyeel 48: 30-35.

waa man na seetu kilee'.

¹⁹ La'-atohcaa míiraa teeraa yípohudfa nak, mo'dussa na heet atoh cimóri' caa en bééβ. La'-atohaa hanoh kakayda hēwíru na atoh yaspi; wukanakwaa hēwírohu atoh wibúloh, waa wo'si safii'; wukaahaywaa hēwrohu atoh wihiilii, waa wo'si kalseduwaan; wu-nikiiswaa, atoh wihiilii waa sam kibúloh, ee wo'si eméroot.

²⁰ Wu-yētúuswaa, atoh wiyo'oh, waa wo'si sardoník; wu-yitniinoowaa, atoh wiyo'oh cor, waa wo'si sarduwaan; wu-yitnakanakwaa, atoh wimbaasaan, waa wo'si kirisolít; wu-yitnakaahaywaa, atoh wibúloh fodii giyy ee wa wo'si béril; wu-yitnaniiswaa, atoh wimbaasaan, waa wo'si topaas; wudaan̄kaahwaa, atoh wimbaasaan, waa samin kihilii ee wa wo'si kirisoparaas; wudaan̄kaah na wíinoowaa, atoh wiyo'oh, waa samin kimbaasaan, ee wa wo'si yaasenti; wudaan̄kaah na kanakwaa, atoh wibúloh, waa samin kiyo'oh ee wa wo'si ametísti.

²¹ Halcaa cidaan̄kaah na kanakcaa iñcaa siimii cidaan̄kaah na siimii kanak. Halaa en bééβ siimii wínoo don̄ en ga. Paanaa teeraa iñaa wúrúus píi', waa man na seetu kilee'.

²² Mi hottii ga teeraa fen daa wo'u an Kaanfaa Kooh. En ki'ena, Kooh yii mín ga toohdfa, ya na Kubaalkaa, bērí en Kaanfaa Kooh, daama.

²³ Ee teeraa soolukkii noh wala ñiin waa yahwa kiléeri' ndaga ndamaa Kooh lee'dínwa ee Kubaalkaa en lampaagawa.

²⁴ Heetcii ga èldúnada tínsan ga lee'laataagawa, ee buu'cii ga èldúnada ndamcaa

ba laakda haydohsanca daama.

²⁵ Halcaa teeraa yalhii kilagu taa'. En ki'ena, wek laaksanndii daama.

²⁶ Béeβ iñaa on heetcii ndam, e'ba cée', hay kihaydohu daama.

²⁷ Dara iñaa settii mínanndii ki'aas ga teeraama. Baa tumi iñaa araamin aasoo da, ee baa wo'i saboh aasoo da ban. En ki'ena, buwaa teekcaagaba bídu ga këyítfaa bay teekcaa buwaa laak kipeskaa leehoo, ee en fuu Kubaalkiida, bəri don aasan daama.

22

Húlúwaa músúmaa onohi kipesda

¹ Tikka ga, malaakaa teebparoo húlúβ, waa músúmaa onohi kipes. Wa waa melic fodii seetu, ee wa waa haaloh dekataa ban-buuraa Kooh enoh, ya na Kubaalkiida,

² wa waa iifuk ga leeloo paanaa teeraa. Daama, ga díkaanti gaanahcaa húlúwaa kanakcaa, kedikkaa onohi kipesda kaa da[☆]. Ka lími towu waas cidaanakaah na kanak ga kiiskaa, ennda ñiidaa en béeβ waas kínoo. Tuu'taa kedikkaa nak téri on heetcii béeβca kiwak.

³ Kofeel-Kooh wínoo laaksisanndii ga buwii. Ban-buuraa Kooh ya na Kubaalkaa yah ga teeraama, ee sùrgacaagari hayyi kijaamuku.

⁴ Ba hay kihot fikiifaagari ee teekaagari hay ki'en ga púkaagaba.

⁵ Wek laaksisanndii ee ken sooluksisanndii kiniitukoh lee'laat lampu, wala lee'laat noh,

☆ 22:2 22: 2 Malkat Sènees 2: 9; 3: 22; Esekíyeel 47: 12.

ndaga Ha'mudii en Koohda hay kiwésóhí' lee'laataagari ga dookba, ee ba hay kinguuruk bi taa'.

Kihayiskaa Yéesu

⁶ Tíkka ga malaakaa wo'issaroo an:

- Wo'eencii cii wóorin ee kayoh kesi. Ee Kooh, Ha'mudii, yii léerí' helcii seldíigaciigarída, wosin malaakiigari kiteeb súrɡaciigari iñcii yah kilaak ga iñaa maañanndiida.

⁷ Yéesu wo' an:

- Kayoh, mi yii hay ga iñaa maañandii. Fu yewinin múu', baa fu am wo'eencii meyooh ga Kooh, bídu ga Këyítfii fiida!

⁸ Mi Saŋ, mi yerí keloh iñcii cii, mi hottaca. Ee wii mi kelohha, mi hottacada, mi jafukka kakay ga kotcaa malaakaa teeweeroocada, kijaamukki.

⁹ Malaakaa nak dallaroo kiwo' an:

- Watuka! Kaa tumka. Mi, mi súrɡa fodiigaraa, fodaa ban mbokcaagaraa, seldíiga-Koohcaa, na ban béeb fuwaa taabuk wo'eencii bídu ga Këyítfii fiida. Jaamukaa Kooh!.

¹⁰ Lëehí'ta, ya wo'issaroo an:

- Kaa dekoh múk na wo'eencii meyooh ga Kooh, bídu ga Këyítfiida. En ki'ena, wahtii abu ca jom kilaakohda deeyin.

¹¹ Baa júbpiinaa dëkat ga kitum iñaa júbpii. Baa settii ga fikí Koohaa dëkat ga kilíwí' hafci. Baa júwinaa nak, dëkat ga kitum iñaa júwin ee baa en yuu Koohaa, dëkat ga kisela'kaagari.

¹² Yéesu wo'in an: «Malkat, mi yii hay ga iñaa maañandii. Mi hay kitaam na iñciigoo mi yah

kineehal buwiida ee baa en béeb ga iñaa ya lëgëyda.

¹³ Mi yëri en Alfaa, mi en Omegaa; yii iñaa en tooh dewoh gari ee tooh méeñjoh garida; yii en dalaarii, en siñdaaniida.»

¹⁴ Ba yewinin múu' buwii naawin kúltíciigabada. Ba hay kimín kiñam ga towutaa kedikkaa onohi kipesda ee ba hay kimín ban kikooh halcaa, ba aas teeraa.

¹⁵ Wayee, ba yah ga fooh, buwii enukohi kibaayda, naahcii, faankoh-pakaycii, buwii lagi kumuun bo'da, buwii jaamuki koofda, na béeb buwii gëm saboh ee ba taabukifada.

¹⁶ Yéesu wo' an:

- Mi Yéesu, mi wosin malaakiigoo kiyéegallúu iñciima tooh ga duuy jaangucii. Mi yëri en kumkii paal ga buu' Dëwít ee bok ga heetiigarida. Mi yëri en olii wiléerí'wii meyi na kímida.

¹⁷ Helii Kooh wa na kílookkaa wo'ussa an:

- Hay! Béeb baa keloh iñiimanaa, wo'at ban an «Hay!»

Béeb baa pílaa, hayat.

Béeb baa sooluk músúmaa onohi kipesdanaa, ya laasat ga ee ya meekisohsanndii dara ga.

¹⁸ Mi Sañ, mi yii yéegal béeb buwii keloh wo'eencii meyoh ga Kooh, bídu ga Këyítíi fiida an: «Binaa bo' baat yen ganaa, Kooh hayyi kibaati ga kofeelcaa tíkukkida, cii béestíru ga Këyítíi fiida.

¹⁹ Ee baa nís yen ga wo'eencii meyoh ga Kooh bídu ga Këyítíi fiidanaa, Kooh hay kinís bakaa ya laak ga towutaa kedikkaa onohi kipesda, na

ban bakaa ya laak ga teerii wisela'í'wii béestíru
ga Këyítfii fiida.»

²⁰ Yii seedi' iñcii ciida wo' an:

- Ee, mi yii hay ga iñaa maañanndii!

Aameen! Haya, Yéesu, Ha'mudii!

²¹ Yéesu, Ha'mudii barkeelat béeeɓ buwii.

**Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii**

**Noon: Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii New Testament**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Noon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7c1cfb93-c4c9-5127-ac22-ecb23adca870